

НАША ДОРОГА

NASHA DOROHA

осінь/fall 2(10)/2003

**Голод: Советський
геноцид України**
**The Communist
Famine-Terror
in Ukraine**

Ukrainian Genocide

7-10 million people starved
to death during the
artificially-created famine

1932-1933

©2003 Olga Kaczmar

ГОЛОД

1932-1933

ГЕНОЦИД УКРАЇНИ

THE SOVIET FAMINE-TERROR

IN UKRAINE

“Голодомор — це акт геноциду проти українського народу,” — сказав Президент України Леонід Кучма.

“Ми зобов’язані донести до міжнародної громадськості правду про Голодомор, про його причини й наслідки, домогтися його визнання міжнародною спільнотою як акту геноциду проти українського народу.”

Звернення Президента України Леоніда Кучми до українського народу у зв’язку з Днем пам’яті жертв Голодомору та політичних репресій.

Lydia Bodnar-Balahutrak. 1996.

“Двадцять осіб згинуло за кожну букву, не за кожне слово, а за кожну букву в цій книжці,” — пише Роберт Конквест в своїй монументальній праці *The Harvest of Sorrow: Soviet Collectivization and the Terror-Famine*. Книжка має 411 сторінки.

Це речення має 237 букв: 4,740 замордованих голодом. — Ed.

Присвячується тим,
хто загинули і тим,
хто пам’ятає

NASHA DOROHA
dedicates this section
to all who perished
and to all who care

What others say about the Soviet Famine Holocaust

ALASTAIR COOKE
in *The Maddest and Most Criminal
of Tyrants* (BBC NEWS/World)

“By comparison with Stalin, the
paranoiac of the century —
Hitler was a demented boy scout.”

LANCE MORROW
journalist

“Walter Duranty helped to turn the
monster Stalin into a world figure
and a hero of the leftist Western
intelligentsia by defending the
blood bath of the Soviet from
its critics in the now famous
*‘You cannot make an omelette
without breaking eggs’.*”

Martin Amis
England’s bestselling author, in
Koba the Dread

“About 1 million children died
in the Holocaust.
About 3 million died in the
Terror Famine of 1933.”

Testimonies ✧ Твердження

Ukrainian Holocaust 1932-1933. Testimonies of Those Who Survived compiled by Rev. Yury Mytsyk contains more than 200 statements by witnesses of the Terror Famine collected by students of the Donetsk State University and the National University 'Kyiv-Mohyla Academy' where Yury Mytsyk taught history. The wise professor counted the testimonials as class assignments; the students got credits and the rest of the world first-hand documentation of the evil that killed about 10 million Ukrainians. Here are some of the things they heard.

Отже, слухайте про те, що я бачила своїми очима. Якось я ішла, як завжди, в сутінках вулицею. Бачу — сидить жінка, а її немовля в пелюшках лежить вже коло неї на землі. Самоскид (pickup truck) зупинився коло жінки. З кабіни вискочив чолов'яга [...] І раптом звідкись у нього в руках з'явилися великі вила. Звичайні-сінькі сільські вила, котрими накидають снопи. Чолов'яга розмахнувся вилами і з розмаху всадив їх в молоду жінку, тобто наскрізь пропоров її тіло.

Нещасна жінка тільки зойкнула, а далі стогнала. Чоловік підкинув її, як снопа і

закинув у кузов. Потім руками підняв немовлятко з землі і закинув його за матір'ю, але промахнувся — дитя вдарилося об борт і знову впало на землю. Тоді чолов'яга, мабуть, щоб довше не вовтузитись, бо все одно дитя вже приречене на смерть, проколов його вилами, доніс на вилах до краю борта і перекинув через цей борт у кузов.

Таке я бачила тільки раз, бо після того тікала від самоскидів, як навіжена. Але це була система, що повторювалась кожну ніч, бо треба зважати, що до Харкова з навколишніх сіл тяглися всі ті, що могли рухатися. Нещасні матері з останніх сил несли своїх

немовляток, бо ж вірили, що, якщо самі повмирають, зате діточок достеменно врятують. Бо то ж дитя! А дитя — то святе! В столиці не дадуть немовляті померти. Вони вірили і несли...

А столиця чатувала на них всіх, вкупі з немовлятами. Чатувала самоскидами, так ретельно, що за кожну ніч до ранку на вулицях вже нікого з них не залишалось — ні дорослих, ні немовлят.

Оце те, що я знаю, бо бачила на власні очі, і про що можу свідчити перед усім чесним світом.

*Галина Кириченко, Харків
Шлях Перемоги, 14 IV 2003*

Guilty!

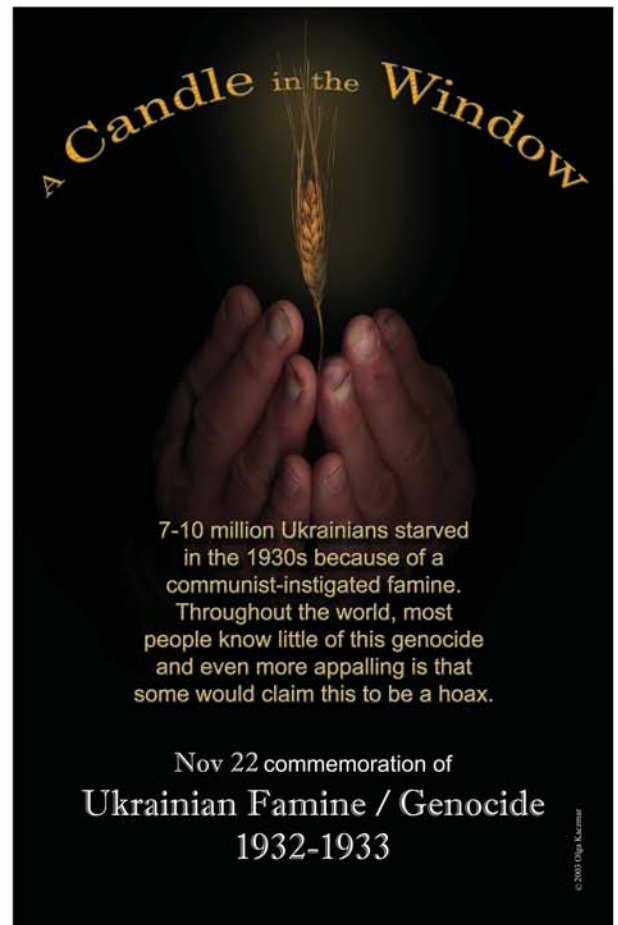
We all know the power of a pen. A poisoned or lying pen can be very destructive. None has been more catastrophic than that of Walter Duranty who misrepresented the Famine in the English language press. Dr. James Mace states that "Walter Duranty admitted that "...in agreement with the New York Times and the Soviet authorities his official dispatches always reflect the official opinion of the Soviet government and not his own."

On September 26, 1933 in a private conversation with William Strang of the British Embassy in Moscow Duranty said "It is quite possible that as many as ten million people may have died directly or indirectly from lack of food in the Soviet Union during the past year." — *Ed.*

ON THE INTERNET

For more information on the Famine-Terror please see

- www.faminegenocide.com
- www.ArtUkraine.com
- www.shevchenko.org/famine

7-10 million Ukrainians starved in the 1930s because of a communist-instigated famine. Throughout the world, most people know little of this genocide and even more appalling is that some would claim this to be a hoax.

Nov 22 commemoration of
Ukrainian Famine / Genocide
1932-1933

© 2003 Olga Vasilenko

Вічна Пам'ять

Кир Ізидор Борецький
1911 – 2003

Наша Дорога

XXXIII – 2(10)/2003

Nasha Doroha

Квартальний журнал Ліги Українських
Католицьких Жінок Канади

Quarterly publication of the Ukrainian Catholic
Women's League of Canada

La Journal de la Ligue des Femmes
Catholiques Ukrainiennes du Canada

National Executive mailing address:

Shirley Lisowski, President
100 Attache Drive, Winnipeg, MB R2V 3L5

We welcome letters and contributions. Вітаємо
співучасть. Просимо пересилати листи, листи
до редакції. Please send to:

РЕДАКТОР/EDITOR

ОКСАНА БАШУК ГЕПБУРН

OXSANA BASHUK NEPBURN

1360 Ch. Aylmer Road, Aylmer, PQ J9H 5E1

Phone: 819-771-0723 Fax: 819-775-9488

oksanabh@sympatico.ca

ТЕХНІЧНА ОБРОБКА/TECHNICAL PRODUCTION

Igor Kodak • Ihor Kodak

234 Cochin Crescent, Saskatoon, SK S7K 4T2

Phone: 306-934-7125

ikodak@sasktel.net

**УКРАЇНОМОВНИЙ КОРЕКТОР/
UKRAINIAN LANGUAGE PROOFREADER**

Люба Андріїва • Luba Andriyiv

**МАРКЕТИНГ ТА АДМІНІСТРАЦІЯ/
MARKETING & ADMINISTRATION**

Jayne Paluck • Евгения Палюк

95 Laval Drive, Regina, SK S4V 0N3

Phone: 306-584-9616 Fax: 306-585-0926

Patrice Delz • Петруся Дець

110 Toronto Street, Regina, SK S4R 1L7

Fax: 306-924-5961

Висловлені погляди не конечно відповідають
Редакції. Матеріали не повертаються. Opinions of
authors are not necessarily those of the Editorial
Board. Material will not be returned.

People in photographs are identified left to right.

Copyright © UCWLC. All rights reserved.

Canadian Publications Mail
Product Registration 40007760

ISBN 1-894022-75-0

PRINTWEST

Enhance. Educate. Enrich. Inspire.

Printed by PrintWest Communications
1150 8th Avenue, Regina, SK S4R 1C9
Phone: 306-525-2304 Fax: 306-757-2439

Верхня обкладинка/Front cover

"Madonna and Child" from the series
"Another Kind of Icon"
by Lydia Bodnar-Balahutrak.

"Мадонна і дитя" із серії
"Another Kind of Icon".
Лідія Боднар-Балагутрак.

Зміст ✧ Contents

7 Листи ✧ Letters

Гостинні статті ✧ Special Features

- 3 Голод ✧ Famine
- 8 Наша Духовність ✧ Spirituality
- 12 Рушники ✧ Ceremonial cloths
- 14 Altar cloth colours *E. Hnylycia*
- 15 Допомога Україні ✧ Aid to Ukraine

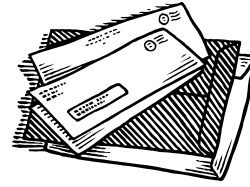
Організаційні справи ✧ Organizational Items

- 16 Від крайової голови
✧ From the National President
- 19 Від моря до моря ✧ From sea to sea
- 21 Золотий Ювілей ✧ Golden Anniversary
- 24 Календар ЛУКЖК ✧ UCWLC Calendar
- 25 Вічна пам'ять ✧ Eternal Peace

На кінець ✧ Closing Features

- 28 Здоров'я жінок ✧ Women's Health
- 29 Важливі справи ✧ Issues & Opinions
- 30 How an IDEA became a PLAYSCHOOL
- 32 Культура і розвага ✧ Arts & Entertainment
- 33 Особистості ✧ Profiles
Artists contributing to this edition
- 35 Kyiv University produced world geniuses
- 36 Останнє слово ✧ Last word
- 37 A Tale of Two Journalists
Walter Duranty, Gareth Jones, and the Pulitzer Prize
by James Mace
- 38 Голод в очах дитини
✧ Famine through a child's eyes

Листи ... Letters

Шановна редакціє
часопису НАША ДОРОГА!

Пише Вам з України сім'я
Лук'янчук Алли Анатоліївни та
Лук'янчук Вікторії. Ми, мама та
дочка.

На сторінках Вашого журналу
хочемо висловити найщирішу
подяку нашій родичці Анні
Тофан, саме від неї нам стало
відомо про НАШУ ДОРОГУ, яку
вона нам часто надсилає.

Пані Анна має дуже добре
серце і щирю душу, з любов'ю
відноситься до ближнього. Вже
декілька років допомагає нам і
морально, і матеріально. І завжди
її допомога зігриває нам душу і
приходить у скрутну хвилину,

наче допомога від самого Бога.

Знаємо, що зараз пані Анна
Тофан дуже хвора, але й в такому
стані не забуває про нас. Завдяки
її грошовій допомозі Вікторія
змогла бути на шкільному
випускнуому балі.

Від імені нашої сім'ї передає-
мо Анні Тофан найщирішу
подяку і віримо, що завдяки
таким людям, як Анна, на землі
буде життя краще, і наша Україна
стане багатою і щасливою.

Бажаємо і Вашому журналові
процвітання і вдячного читача.

*Лук'янчук Алла Анатоліївна
і Вікторія
Луцьк, Україна*

Dear Editor,

Please allow me to offer my apologies to Anne Buchko who wrote the fine article "Ss. Peter & Paul UCWLC Branch, Saskatoon, Celebrate 100th Anniversary of SSMI in Canada." As the e-mailer, my name inadvertently got placed as the submitter. It should have read "submitted by Anne Buchko."

Sincerest apologies,
Jean Morrow

Prayer for Daily Intentions

of the Servant of God Klementij Sheptytsky

Lord, grant that I may meet with
spiritual peace, all that this day will bring to me.

Grant that I may wholeheartedly submit
myself to Your Holy Will.

Whatever news I may receive today,
teach me to accept it with a peaceful
soul and with a firm conviction,
that in all things — Your Holy Will be done.

In all my words and deeds — guide
my thoughts and feelings. In all
unforeseen circumstances, let me be
mindful that You are in control.

Teach me to deal with all people in a
simple and wise manner, without
offending or saddening anyone.

Lord, grant me the strength to endure
the weariness and all the situations
of this day.

Guide my will and teach me to pray,
to believe, to hope, endure, forgive
and love. Amen.

Молитва Ранішнього Намірення

Слуги Божого Архимандрита Климентія Шептицького

Господи, дай мені зустріти з душевним
спокоєм усе, що принесе мені цей день.

Дай мені цілковито віддатись на Волю
Твою Святу.

Які б я не дістала вістки сьогодні,
навчи мене прийняти їх зі спокійною
душею і твердим переконанням, що
на все є Твоя Свята Воля.

У всіх моїх ділах і словах керуй моїми
думками і почуттями. У всіх непередбачених
випадках, не дай мені забути, що Ти все післав.

Навчи мене просто і мудро ставитись до всіх
людей, нікого не ображаючи і не засмучуючи.

Господи, дай мені силу переносити втому і
усі події цього дня.

Керуй моєю волею та навчи мене молитися,
вірити, надіятися, переносити, прощати і любити.

Аміль.

Наша ДУХОВНІСТЬ

Spirituality

The Spiritual Side of UCWLC

The meaning of the word spirituality is complex and can be interpreted from a variety of views. Nonetheless, spirituality is an essential part of our lives as Christians.

The UCWLC, on every occasion, stresses the importance of our spiritual values. Indeed, the UCWLC is based on our Ukrainian heritage and Christian spirituality.

The factor of our Christian spirituality is elevated by our ladies as something that takes us to higher values and ways of thinking. Being spiritual means to see the things from a supernatural perspective; it means to see and understand that our spiritual life is a ladder to the higher expectations and aspirations in our lives.

To live our daily life with all the problems and surprises — and yet, to be able to see the spiritual values in such situations — is a special gift given to us from above. This gift enables us to work in the community with enthusiasm, to see the tunnel of hope in our insecurities, infirmities and confrontations, and to encourage others to follow Christ as a living example of our Christian life.

Our ladies make a special effort to combine the spiritual life with daily experiences. They also make this effort to elevate our Ukrainian Catholic Church to higher levels of Christian perfection.

Dealing with our UCWLC as a priest, I am pleased to see a life

network of dedication to God, and a very great devotion to the Virgin Mary in their organizational structure.

I also see a strong determination to see the Church structure as a way of better service to our Ukrainian Church community.

The eparchial UCWLC and the individual branches are united in our common spiritual values. They are searching for new ways to improve, consolidate, and link individual parishes. A loss of these spiritual values, which the UCWLC practices and shares with those of us

beyond its membership, would be a very negative and destructive development in the daily life of our Church.

The UCWLC at the parish, eparchial, and national level keeps watch and is firmly committed to nurturing this portion of our spiritual life. New approaches and new visions will come to us to deepen and increase the awareness of our own spiritual values to cope with those of today's society.

We hope and pray to our Theotokos, Mother of God, that the foundation of the UCWLC — as it was in the beginning, so it is in the future — be based on a vision of higher expectations and higher achievements in the spiritual search of the eternal values.

Let us lift up our hearts!

*Fr. Michael Kowalchuk,
Spiritual Advisor
UCWLC Edmonton Eparchy*

“Being spiritual means to see the things from a supernatural perspective; it means to see and understand that our spiritual life is a ladder to the higher expectations and aspirations in our lives.”

День МОЛИТВИ

Управа Відділу ЛУКЖК при катедральному храмі св. свц. Йосафата в Торонті запланувала провести “День Молитви” за покликання, яке відбулося 18 травня 2003 р. Голова і Управа намітила таку програму: при дверях у притворі роздавати образочки з молитвою за покликання, св. Літургія, Вєрвиця, Молебєнь до Прес. Діви Марії і Суплікація. Цю програму підтримав наш о. парох і декан Іван Барщик. Членки і парафіяни зібралися в церковній залі, із прапором та піснею увійшли до церкви, де вже очікували отці і Владика. Архієрейську св. Літургію відслужили з особливим наміренням за покликанням до священничого і монашого чину, котрого наш нарід так дуже потребує. По святім євангелію проповідь виголосив Владика про духовне покликання і подав 3 точки.

1. Дім, родина-родичі, християнське виховання.
2. Церква і оточення, яке впливає на покликання.
3. Боже благословення і Дух Святий.

По св. Літургії слідувала молитва на вервиці, яку провадив член церковного Комітету п. Михайло Дубанович. Владика з отцями відслужили Молебєнь до Прес. Діви Марії. Суплікацією з благословенням закінчено день Молитви.

По відслуженню відправ о. парох попросив усіх на каву і солодке, де усі під пливом духової насолоди закінчили це рідкісне свято, яке організував Відділ ЛУКЖК при катедрі Св. свц. Йосафата.

Дарія Гошуляк

Духовний розвиток — невід'ємна частина діяльності ЛУКЖК

Марта Хомин

Діяльність Референтури Духовного Розвитку Епархіяльної Управи ЛУКЖК Торонтонської Епархії базується на одній із основних цілей — обов'язків ЛУКЖК, поданих у статуті: *“розвивати та збагачувати релігійне та духовне життя кожної членки парафії, зміцнюючи в тім Українську Католицьку Церкву.”* Також беремо до уваги Резолюції Крайового Конгресу ЛУКЖК та Епархіяльного З'їзду.

Вказівки щодо духовного розвитку та християнського життя ми знаходимо у читанні Святого Письма, у заставі над Двома Головними Заповідями любові Бога і ближнього, над Десятьма Божими Заповідями, над Євангельськими Блаженствами, над церковними заповідями, над поученнями Церковного Проводу, правдами віри, котрі ми вивчали на лекціях катехизму — у рідній українській релігійній Традиції.

ЛУКЖК Торонтонської Епархії мала активний провід і примірний приклад любові Бога і ближнього від нашого улюбленого духовного батька св.п. Владика Ізидора Борецького протягом 50 років Його служіння на Владичому Престолі.

Преосв. Владика Корнилій Пасічний заохочував нас плекати дух співпраці та взаємного порозуміння. Духовний дорадник Епархіяльної Управи Всеч. о. декан Іван Барщик завжди готовий подати нам поради та заохочення.

Наші попередниці залишили гідний приклад повновартісної активної членки ЛУКЖК — як духовно багатой особистості, свідомої своїх відповідальностей перед Богом, Україною, Канадою, парафією, організацією, родиною і себе самою.

В розвитку та обнови християнського життя нам допомагають Святі Тайни, участь у Богослуженнях, щоденна щира молитва, совісне сповнення своїх обов'язків, щоденні добрі діла, безмежне довір'я до незмірного Божого милосердя.

Заходом Референтки Реколекцій Катрусі Корчинської та при співпраці Референток Духовного Розвитку Відділів, членки ЛУКЖК мають особливу нагоду до духовної обнови, до особистої та спільної молитви, до глибшого розважання над інтимним відношенням до свого Сотворителя, Спасителя, Просвітителя, беручи участь у 3-денних Замкнених Реколекціях.

У тишині Реколекційного Центру, яким провадять Преп. Сестри Службниці НДМ з Анкастер, учасниці під духовним проводом священника роздумують над застосуванням у своєму житті Христової науки, яка є основою праведного земського життя, беруть участь у Св. Літургії, Молебні до Пречистої Диви Марії та повертаються додому душевно скріплені відчуттям безмежної Божої любові.

Ми заохочуємо членство до участі у парафіяльних Великопосних Науках, до одноденних програм духовної обнови.

Окрім спільних молитов за поклонання до духовного стану, ми підтримуємо зв'язок з монашими чинами: членки Відділів ЛУКЖК допомагають Сестрам Службницям у переведенні Річного Епархіяльного Дня та Марійського Відпусту. Кожного року ми влаштуємо Чайне Прийняття в Провінційнім Домі ССНДМ в Торонті, беремо участь у Відпустах в монастирях Отців Студитів у Вудсток і Оранжвил.

У 2002 році Референтура Духовного Розвитку взяла активну участь у програмах Комітету

Духовного Розвитку Крайової Управи під проводом Павлини Диркач. При допомозі Голів та Референток Духовного Розвитку Відділів ЛУКЖК, членки включилися до Ланцюга Молитов через цілу Канаду з назначеними наміреннями на кожний день жовтня (див. ст. 10-11), запропоновані Епархіяльними Управами ЛУКЖК.

Згідно з резолюцією 23-го З'їзду ЛУКЖК Торонтонської Епархії в 2001 р. щодо важливості Катехизації ми намагаємося, щоби наші Референтки Духовного Розвитку при Відділах утримували контакт з відновленим Катехитичним Осередком Торонтонської Епархії під проводом о. Богдана Винницького. Осередок розміщується в Свято-Миколаївськiм парафіяльнiм Будинку в Торонті.

Референтура разом з Епархіяльною Управою активно включається в акції оборони ненароджених, у протестах порушення суспільної справедливості, людської гідності та святості родини.

Останньої каденції членки Епархіяльної Управи вирішили ввести у практику взаємну молитовну підтримку у формі молитовного партнерства.

У Рік Родини ми молимо Всемогучого Бога, щоби допоміг нам у нашій організаційній праці ЛУКЖК та скріпив нашу організаційну родину.

Віriamo, що за посередництвом Покровительки ЛУКЖК Пресвятої Богородиці наші молитви будуть вислухані, наші діла увінчаються успіхом.

Марта Хомин є член Референтури Духовного Розвитку Епархіяльної Управи ЛУКЖК Торонтонської Епархії

“... ми активно включаємося в акції оборони ненароджених, у протестах порушення суспільної справедливості, людської гідності та святості родини.”

Last year, the National Spiritual Committee sent out to each of the Eparchies a series of prayer petitions suggested by the various Eparchies to be used during the month of October for private prayer daily by UCWLC members. Some Branches very faithfully carried out this prayer chain while others did not have the opportunity to do so. The Spiritual Committee, at the suggestion of the National President, is re-issuing these petitions in our journal, *NASHA DOROHA*, so that all UCWLC and *NASHA DOROHA* readers may have the opportunity to take part in this prayer chain during OCTOBER 2003. In fact, as these petitions are so universal and timely, they can continue to be said all year round.

UCWLC Prayer Chain

- 1 We ask that this common prayer may be a unifying force — that it may foster acceptance among the generations in every parish, and be a blessing for the whole Church.
- 2 We pray for young parents, that the Lord may guide them to firm decision to bring up their children with moral and spiritual values. We further pray that those young families that have left may come back to the Church.
- 3 We pray that all Christians may strive to uphold and defend Christian values in everyday life.
- 4 Let us pray that we may deepen our dedication to the mission of Christ and His Church.
- 5 Let us pray for peace in the World especially in the Middle East.
- 6 Let us pray that God may grant wisdom and courage to Church leaders in these trying times of accusations of abuse and negligence.
- 7 Let us pray that God may guide our politicians and administrators to make wise decisions.
- 8 Let us pray for guidance to strengthen the spiritual and moral dimensions of life and for the preservation of Christian family life.
- 9 Let us pray for CHARITY towards others in thought, word and deed.
- 10 Let us pray for spiritual renewal in the hearts of the people in the entire Church.
- 11 Let us pray for the children who are suffering as the result of family strife and break down.
- 12 Let us pray that we grow in TOLERANCE, PATIENCE and UNDERSTANDING toward each other.
- 13 Let us pray for vocations to the priesthood and religious life.
- 14 Let us pray that we may recognize the presence of God in each person and in each situation.
- 15 Let us pray for peace in our homes, our workplaces, our Churches and community.
- 16 Let us pray for the health and well-being of our families, friends, and sister members of the UCWLC.
- 17 Let us pray for the continued growth and spiritual renewal among all UCWLC members especially in preparation for our 60th Jubilee in 2004.
- 18 Let us pray for all those working for world peace. Let us also pray for the families of those serving in the military.
- 19 Let us pray for the members of the UCWLC that they may strengthen their commitment to the Organization and carry out their work with respect and dignity toward others.
- 20 Let us pray that people everywhere become more accepting of one another especially at all levels of the UCWLC.
- 21 Let us pray for Social Justice for all people and especially for children and families living in poverty.
- 22 Let us pray that our Servant of God, Metropolitan Andrey Sheptytsky, be Beatified to Sainthood.
- 23 Let us pray that UCWLC members grow in awareness of the unique and fundamental values expressed in the aims, bylaws and constitution of our Organization and that they practice them more fully in their Branches and portray them well in parish and community.
- 24 Let us pray that the members of the UCWLC continue to work in unity, love and harmony in fulfilling the aims of our Organization.
- 25 Let us pray for the ability to forgive our own and others shortcomings and offenses.
- 26 Let us pray for wisdom to use all of God's gifts wisely.
- 27 Let us pray for the Beatification of Patriarch Josyf Slipyj.
- 28 Let us pray that God grant persons in leadership positions at all levels of the UCWLC the gift of vision, perseverance, strength and humility to worthily carry out the duties that their positions require.
- 29 Let us pray that the Lord guide our youth and help them better deal with the stresses and temptations of today's world.
- 30 Let us pray that through the love and acceptance shown to them by members, that many young women will be attracted to membership in the UCWLC.
- 31 We thank You, God, Our Father, for Your great love and mercy towards us, by giving us Your Son to be Our Saviour. Help us to make choices that will show our gratitude. We thank You for hearing our fervent prayers. We trust in Your love, O Lord. May Your will be done.
Amen.

Ланцюг молитви ЛУКЖК

- 1 Нехай наша спільна молитва всіх нас єднає — нехай сприяє порозумінню між усіма поколіннями парафії, щоб ми були благословенням для всієї Церкви.
- 2 За молодих батьків, щоб Господь подав їм міцну рішучість виховувати своїх дітей у моральних і духовних цінностях — і за навернення цих молодих родин до Церкви.
- 3 Молімося за підтримування християнських цінностей в щоденному житті.
- 4 За поглиблення ПОСВЯТИ до місії Христа і Його Церкви.
- 5 Молімося за мир світу.
- 6 За Церковний Провід у цей важкий час нападів, насильства і занедбань.
- 7 За напрям нашим політикам і адміністраторам, щоб робили справні рішення.
- 8 За підкріплення духовних і моральних дільниць життя, для збереження дому і християнського родинного життя.
- 9 За ДОБРОДІЙНІСТЬ один до одного, у думці, в слові і в ділі.
- 10 За духовне відродження в серцях людей і всієї Церкви.
- 11 За дітей, котрі терплять внаслідок розбиття родини.
- 12 Щоб ми опанували чесноти толерантності, терпеливості і порозуміння одна одної.
- 13 Молімося за ПОКЛИКАННЯ.
- 14 Молімося за зріст в істотності на наших сходинах — шукаючи Бога в кожній людині, в кожній ситуації та в кожній дискусії.
- 15 За МИР у наших родинах і в нашому житті.
- 16 За здоров'я і благополуччя членкинь Ліги.
- 17 За підсилення духовного розвитку серед членства і Управ ЛУКЖК на усіх рівнях — у підготовці до Ювілею 60-річчя в 2004.
- 18 За мир світу і за тих, хто працює, щоб мир існував. За витривалість матерів, дружин, дочок і родин, рідні яких при війську.
- 19 За скріплення зобов'язань членства до пошани та гідності в нашій організації.
- 20 Молімося за ПРИЙМАННЯ одна одної.
- 21 За суспільну справедливість і за ліквідування убогості дітей.
- 22 За проголошення святим Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького.
- 23 Щоб членкині поглиблювали свідомість до внутрішніх цінностей ЛУКЖК, до цілей і статуту нашої організації — так, щоб вони вповні виконували ці цінності у Відділах і краще віддзеркалювали їх у парафії та в спільноті.
- 24 Молімося, щоб наші членкині продовжували свою працю в єдності, любові та в присвяті, для гідного здійснення цілей організації.
- 25 ПРОЩЕННЯ за вчинені помилки і нестачі в послугі.
- 26 Молімося за збереження навколишнього середовища.
- 27 За прославу Патріярха Йосифа Сліпого.
- 28 Щоб Господь подав особам у позиціях проводу на всіх щаблях ЛПІ дари візії, витривалості, снаги і лагідності — щоб належно виконувати обов'язки, які вимагають позиції.
- 29 Молімося, щоб Господь допоміг нашій молоді знайти відповідні засоби, щоб боротися з напруженнями сьогодення.
- 30 Молімося, щоб молоді жінки відчували притяг до ЛПІ через доказ любові і приймання їх у наших парафіях.
- 31 Дякуємо тобі Господи, Боже наш, за Твою ширю любов до нас, що дав Сина свого бути нашим Спасителем. Допоможи нам вибрати тільки те, що буде доказом нашої вдячності. Дякуємо Тобі за вислухання наших молитов. Ми маємо довір'я у Твоїй Любові, Господи. Нехай буде воля Твоя. Амінь.

In Memoriam Donations

**Mary Dyma
Educational Fund**

Income tax receipts issued on request

Application deadlines

*December 31: 2003
spring semester*

*June 30: 2004
fall semester*

For further information, please contact
Shirley Lisowski at 204-339-0954
100 Attache Drive, Winnipeg, MB R2V 3L5

The use of rushnyky, ceremonial cloth, for important occasions predates Christianity. It was used in burials, births, marriages and other major life-cycle events. It is a symbol of an ancient civilization. Rushnyk should be translated into English as a ceremonial cloth — never a towel.

Рушники

Одна з найбільш розповсюджених форм народного мистецтва по всій Україні — це вишивані або ткані рушники.

Знаємо з літописів, що народ уживав рушники ще в дохристиянських релігійних відправах. Рушник уважався охоронним талісманом, мав магічну силу приворожувати добру долю.

Первісні рушники мали своєрідні орнаменти, ясні кольори або лише червоні смужки, що охороняло від злого, а приворожувало добро. Мотиви вишивки чи тканини були пов'язані з культом сонця: кола, зірки, ромби, квадрати або смуги. Це було свого роду заворожування — задобрення сонця, щоби воно все сходило, світило, гріло й вічно існувало, бо воно всьому на світі дає життя.

Традиційна роль рушника була так глибоко вкорінена в народі, що з прийняттям Християнства його не усунули, лише пристосували до християнського звичаю та обряду.

Ткали рушники з найкращих льняних ниток. Узори, мотиви і кольори розміщували відмінно у різних частинах України.

Вишивали різноманітними “рушниковими” стібами. Крім культових символів сонця прийшли нові: пташки, півні, голуби, качки, пави й Берегині. На центральних землях: квітучі дерева, червоною барвою з додатком синьої і чорної. Крелевецькі ткані рушники мають зображення жінки богині — Берегині, а Західна Україна і Закарпаття різнобарвні геометричні узори.

Залежно від обрядового призначення, рушники мають різні розміри і назви: божникові, плечеві,

кілкові, весільні, похоронні й інші. Їх уживали в різних святкових обрядах та важливих подіях в житті людини.

Новонароджену дитину благословляли і завивали в рушник на його життєву дорогу, на щастя й добру долю. Це був перший одяг дитини. При хрещенні уживали рушник, вишитий білими нитками, — так зване “крижмо”, що тепер замінило біле полотно.

Весільний обряд має багато застосувань рушників. На сватанні, на знак згоди, дівчина дає рушники сватам, що пере'вязують їх через плече під ліву руку, а

Embroidering. Glasspainting by Yaroslava Surmach Mills © 1973. Used with permission.

молодому перев'язує праву руку вище ліктя. Батьки благословляють молодих, що клячуть на рушнику, під час шлюбу в церкві. Після присяги священник зв'язує молодим руки рушником і тричі обводить їх довкруги тетрапода. Перед хатою вітають молодих хлібом і сіллю на рушнику, проводять до стола по рушникові, дружби приносять коровай, обведений рушником, і ставлять перед молодими. Стати на рушнику було мрією дівчини:

“Коли б мені, Господи, неділі діждати —
На рушнику стати —
Тоді не розлучить ні батько, ні мати
Ні суд, ні громада,
Хіба вже розлучить
Заступ та лопата.”

Народна пісня

На похоронах також уживали рушники. На знак жалоби вивішували на воротах або у вікні рушник. Рушником накривали тіло померлого, це ніби останній одяг людини на цьому світі. Віз, на якому везли домовину (в давнині везли на санях, чи то в зимі чи в літі), вистелювали рушниками, в могилу спускали на рушниках. На могилі молодого хлопця хрест перев'язували рушником.

Часто бачимо тепер давній звичай, коли вітають гостей хлібом і сіллю на рушнику. Багато наших народних обрядів та звичаїв, що збереглися до наших часів, є віковим витвором духовності наших предків. Ці давні обряди і звичаї вказують на багатство уяви та глибоке духовне сприймання життя наших пращурів.

Ми далеко від рідної землі, але наші традиції, звичаї, народне мистецтво стараємося плекати. Від початків свого існування Свято-Миколаївський Відділ ЛУКЖК організував курси вишивальниць, що поширило зацікавлення і любов до вишивки.

Організаторами курсів були пані: Люба Луцька, Марія Велигорська, Марія Зелена, Катерина Бучко, Ярослав Турко, Анна Пендзей, Ольга Томків, Катерина Свергун, Юлія Оробко, Юлія Лещишин.

Вище згадані пані вишили для Свято-Миколаївської Парохії три комплекти накриття на престоли, тетрапод та окремі серветки й рушнички. Один комплект заініційований пані Любою Луцькою; другий Марією Велигорською; а третій — панями Ольгою Томків та Катериною Свергун.

На виставці показувалися рушники праці членкинь: Ольги Томків, Катерини Свергун, Анни Пендзей, Юлії Оробко, Марти Набережної.

*Зібрала за архівними матеріалами
та статтями Люби Волинець
Володимира Лучків*

Call for manuscripts

Шукаємо матеріали для публікацій англійською або українською мовою про життя українців у Канаді від 19-го століття по сьогоднішній день (для антології *Making it in Canada: The Ukrainian Women's Experience*.)

NASHA DOROHA is seeking original manuscripts of a personal, fictional, documentary or historic nature, dealing with life experiences in Canada with a view of publishing an anthology *Making it in Canada: The Ukrainian Women's Experience*.

Please submit manuscripts with name, coordinates and return self-addressed envelope with postage to
Editor NASHA DOROHA
1360 Aylmer Rd
Aylmer, PQ J9H 5E1 Canada

Завершення

Altar cloth colours

By Elizabeth Hnylycia

CLOUR is an important part of our lives. Colour affects our lives. We are always surrounded by colours. Colours portray how we feel and the tempo of our environment. As we walk into a building, as we see what someone is wearing — immediately, a mood is set for us. Colour transmits statements about ourselves, about a function, about our feelings. How

*Colours portray
how we feel*

happy and stunning nature is with its vibrant colours. How exciting sunset is with its boldness and brightness. How vibrant spring is with its striking fresh green against the royal blue sky. Colours send statements through and through. What kind of statement do colours provide in our church for us? Or more

Blue

correctly what kind of a message does the church set for us with its liturgical colour messages? Here is a review of the colours in our Ukrainian Byzantine Rite.

was worn by the Blessed Virgin Mary. It represents loyalty, relaxation, sensitivity, bonding, calm conditions, emotional contact, sweetness, humanity, peace, harmony and tranquility. It urges us to be full of tranquility and trust. Which colours could describe our Mother of God better?

Blue altar cloths register the tranquillity, which our Mother of God wants so much.

Green

is a colour that stresses high value and openness. It creates an image of high esteem. It is a symbol of hope.

Red

is an enterprising colour representing divinity, royalty and it suggests the will to win, to achieve results; it suggests the desire to see and do. It represents our symbol of love and communion. It is relevant to what Advent and Lent lead us to consider.

Gold

is a relaxing colour, yet a colour that symbolizes love, one with an ambition to release us from burdens and to have high regard for others. It creates cheerfulness and industrious forward thinking. Overall, a very religious colour. Gold is the background of an Icon. Gold is a symbol of our desire to pass on the light of Christ's message to the world.

How are these colours used in our Rite?

We usually see Christ Jesus in white and gold as a Child. As an adult, we see Jesus

generally portrayed as wearing a red inner robe of divinity, draped in a cloak of humanity in the colours of blue and green. The Mother of Jesus is often portrayed with an inner robe of blue and wearing a cloak of red (divine). The background is gold.

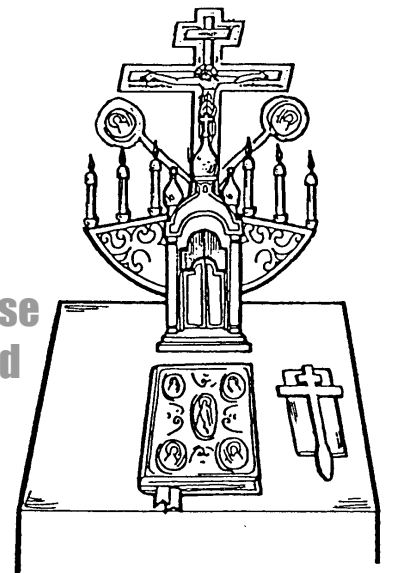
This is an explanation of colours, their messages, feelings and portrayals, liturgically and physically. Now, let us see how and when they are used in our Church of the Ukrainian Byzantine Rite.

Liturgically, festive colours are all colours other than red. Liturgically "white" means a "festive colour" not "white material." Red is used during Advent and Lent. During these periods no flowers of any kind are displayed; this is a custom of the Ukrainian Byzantine Rite. Advent and Lent are not festive seasons. Festive colours are used for all other seasons.

Green is preferred for Pentecost, but the Church recognizes that it is difficult to have all the colours, particularly for smaller parishes, thus it is acceptable to use other festive colours during this season.

Festive colours include plain white or gold. Ukrainian embroidery, vyshyvannia, is considered to be a festive colour, too. Vyshyvannia must be hand-stitched, not stamped. The church does not appreciate the use of stamped altar cloths. Blue cloths are draped on the altar from August 15 through to November 14 and during the month of May in reverence to the Blessed Mother's days of celebration. Gold is acceptable for all holiday seasons except Advent and Lent. If blue or gold is not available, plain "white" is the acceptable option.

The custom of "draping" the altar is an ancient one in our Rite. It was displaced during the Hungarian-Polish era of the 19th and 20th centuries by the more western custom of only covering the top of the altars with white cloth. More correctly, the altar should be draped with the fabric that is the same as the priest's vestments and reflects the appropriate colour of the liturgical year.

Допомога Україні ✧ Aid to Ukraine

Подасмо приклади українських та не українських організацій, які допомагають Україні.
А як ваш відділ допомагає?

Reflections upon returning to Canada from Ukraine

Excerpts from a presentation to the St. Demetrius UCWLC, Mississauga

By Dr. Maria Fischer Slysh

- Are you planning a Christmas gift to a sister parish in Ukraine for Christmas? — *Ed.*

Crimea on the Black Sea is the most southern part of Ukraine. Here you can find tropical vegetation. Crimea is the most russified part of Ukraine; more than half of the population is Russian.

In Sevastopol there are 68 schools; not a single one is fully Ukrainian. I visited school № 53. Of the 700 students there, 200 students are Ukrainians, 6-17 years of age. The school has not a single computer!

In Sevastopol I visited the one and only Ukrainian dormitory and school for orphans and children of poor families, opened in 1997. There are 160 children. I met the director, Halyna Kolesnyk. She relates that she received the building in neglected condition,

and restored it with the help of some good people. Now she constantly struggles to keep the children fed and the school going.

In Sevastopol I sponsored a Ukrainian kindergarten, children 3-6 years, that was organized by Mrs. Eugenia Wytwycka. There are 30 children.

The Ukrainian float is stationed in Sevastopol. I visited Captain Orest Maruszczak who is in charge of patriotic education of seamen.

In Simferopol, the capital of Crimea, I met Mr. Polchenko, who organizes a competition for children. The children write poetry and short stories; the best receive prizes. I sponsor them.

Ukraine is a beautiful land, rich in history and very worthwhile to visit. Its people are good, hardworking, children

smart and eager to learn.

The economic situation is very serious, even desperate. Old people, orphans, students, unemployed — all need help. I feel that we do not recognize the seriousness of the economic problem and care too little about our people in Ukraine. There are poor people in Canada, too, but here the government is helping them. In Ukraine poor people have no one to turn to. Poverty in Ukraine is everywhere. Although many of us are helping individually, I make an appeal, that we as an organization, the UCWLC, contribute regularly and more. As Canadian Ukrainians we must extend a helping hand.

*Dr. Maria Fischer Slysh, Toronto,
is a one-person aid agency for Ukraine*

ЧАС САДИТИ ДЕРЕВА

Дні стають коротшими і прохолоднішими. Жовкне і опадає листя. Зараз головна турбота — добре підготувати сад до зими. Тому до настання морозів треба зібрати всі плоди з дерев. Здорові закладають на зберігання, пошкоджені використовують для приготування варення, джемів, повидла. А гнілі закопують на глибину 50—60 см.

Під дерева продовжують вносити гній, компост, торф, а на кислих ділянках — вапно. Ці добрива збагачують ґрунт поживними речовинами, поліпшують його структуру. Опісля землю перекопують. Обкопати слід і ягідні кущі, попередньо внісши по 5—6 кг гною. Не менш важливо зайнятися лікуванням ран на стовбурах і товстих гілках. Передусім очищають мертву кору, дупла і рани від гнилі, потім дезинфікують 3-процентним розчином мідного (30 г на літр води) або 5-процентним залізного (50 г на літр) купоросу. Потому рани замазують розчином коров'яку з глиною (1:1), а дупла — цементом. У першій половині жовтня добре напоїти рослини водою. Вологий ґрунт менше промерзає, і коріння краще переносить суворі зими.

Жовтень — найліпший час для садіння і пересаджування дерев і кущів. Перевага осіннього садіння в тому, що рослини швидше вкорінюються, а відтак раніше почнуть розвиватися навесні.

Ліна КОСТЕНКО

* * *

Двори стоять у хуртовині айстр.
Яка рожева й синя хуртовина!
Але чому я думаю про Вас?
Я Вас давно забути вже повинна.
Це так природно — відстані і час,
Я вже забула. Не моя провина, —
то музика нагадує про Вас,
то раптом ця осіння хуртовина.
Це так природно — музика і час,
і Ваша скрізь присутність невловима.
Двори стоять у хуртовині айстр.
Яка сумна й красива хуртовина!

From the National President Від крайової голови

The National President UCWLC Shirley Lisowski is not able to write an article for this edition as she is very busy with the marriages of her two sons, David and Michael. We wish David and Tamara (nee Belsham), Michael and Cheryl (nee Sokulski), a beautiful future. As you begin your life's journey together, we pray that God journeys with you and watches over you. To Shirley and her husband Joe, we wish you much happiness with your enlarged family.

Ширлі Лісовська ✧ Shirley Lisowski

As the President was occupied with these two major events, the Vice-President was asked to write an article for the fall edition.

UCWLC meetings came to an end in June. With summer upon us, some are busy with their gardens, while others are running off to the cottage by the lake and that is exactly what I did. My computer is shut down, clothes and food packed, and away we go — my daughter and I. The weather report was promising sunshine.

The cottage is nestled in a secluded bay surrounded by nature's beauty and peacefulness. The birds start to sing at daybreak and continue all day long. My daughter is not too happy with the crows' chatter on the roof at daybreak. The deer come to visit in the evening, the squirrels and chipmunks come to feast on the sunflower seeds and nuts that I put out for them.

We have travelled to this cottage for forty years and each summer's stay is filled with excitement and so many stories could be told. Here is one of them.

In 1964 my father decided to renovate two rooms divided by a common wall. In 2002 while one of these rooms was being renovated, again, the carpenter found archival material in the wall. Three newspapers, which my father had obviously placed while renovating, were the Winnipeg Free Press, Aug. 14, 1963; New Pathway, June 29, 1963; and, the Ukrainian Catholic newspaper, Progress, July 5, 1964.

Progress was the one that caught my eye as one page was devoted to the VIIIth

Congress of the Ukrainian Catholic Council of Canada which took place July 1-5, 1964.

His Grace Metropolitan Maxim Hermaniuk stated in his speech at the

“A guest from Arizona.”

Rev. Michael Horoshko was an associate parish priest from 1937-1939 to Rev. N. Drohomoreski in Hafford, Sask. In 1938 he organized the Ukrainian

If anyone reading this article has the minutes or any information of the VIII UCWLC Congress, Jean Sherman would like to hear from you, as there is nothing on file for this Congress. Also missing are minutes from the 2nd, 3rd, 5th and 6th Congress.

Congress that the UCCC should be located permanently in one city, preferably Winnipeg.

A picture was included of the UCWLC National Executive. The members of the executive were: Rev. Semen Izyk, Spiritual Advisor, Mary Dyma, President, Mary Wawrykow, Anna Yakimischak, Nell Kozoriz, Emily Kanchier, Maria Koman, Paraskevia Kuzenko, Vera Buczynska, Martha Homik, Michaylina Bednarska, Julia Leswick, Pauline Konefall, Anna Wach, Ivanna Zelska, Katherine Wach.

Taking an active part in the Congress was Senator Paul Yuzyk, who had been appointed as Senator Feb. 4, 1963 by John F. Diefenbaker, the Prime Minister of Canada.

If anyone reading this article has the minutes or any information of the VIII UCWLC Congress, Jean Sherman would like to hear from you, as there is nothing on file for this Congress.

Also missing are minutes from the 2nd, 3rd, 5th and 6th Congress.

Another interesting article was titled

Catholic Youth in Saskatoon, and was President and organizer of the UCY until 1943.

Eventually he was assigned to a parish in Phoenix, Arizona.

The discovery of the old newspapers brings to mind how important it is to maintain the history of the UCWLC at all levels. The work that has been done should be recorded for future generations. One never knows how informative, interesting and invaluable these historical documentations will be in the years to come.

The UCWLC Branch at the Church of the Resurrection in Dauphin, MB has documented their history. I had the honour of being a guest at the celebration of their 50th anniversary in May of this year, and heard of their humble beginnings to the present time.

To those branches who have documented their history, congratulations! To the branches who have not started, I wish you success in this project.

Stephanie Bilyj
Vice President

Крайова Голова ЛУКЖК Ширлі Лісовська не змогла написати статтю для осіннього видання "НАШОЇ ДОРОГИ", бо зайнята весіллями своїх двох синів, Давида і Михайла.

Ми бажаємо Давидові і Тамарі (уроджена Белшам), Михайлові і Шерил (уроджена Сокильські) щасливої майбутності. Ми просимо Господа Бога, щоби Він завжди був з вами і провадив вас, коли Ви разом починаєте свою подорож життя. Для Ширлі і її мужа Йосифа ми бажаємо багато щастя з Вашою новою родиною.

Через зайнятість Крайова голова попрохала, щоби перша заступниця цим разом написала статтю.

Сходини ЛУКЖК закінчилися у червні і всі поїхали на вакації. Деякі працюють у своєму городі, а інші поїхали до своїх котеджів коло озера, і я власне це зробила. Комп'ютер вимкнула, харчі і одяг запакувала і з дочкою поїхали до котеджу.

Ми вже сорок років під час літа перебуваємо у котеджі, і кожне літо має своє оповідання. Наступне є одне з них. У 1964 р. мій батько відновляв дві кімнати. В 2002 р. одна з тих кімнат була знову відновлена, і в стіні тесляря знайшов три часописи, котрі батько поклав у стіну. Вони були: Winnipeg Free Press, 14 серпня 1963 р., *Новий Шлях*, 29 червня 1963 р. і *Поступ*, 5 липня 1964 р.

Я була зацікавлена *Поступом*, тому що там було написано про VIII Конгрес Українців-Католиків Канади, котрий відбувся 1-5-го липня 1964 р.

Активну участь в нарадах на Конгресі приймав сенатор Павло Юзик. Сенатором іменував його прем'єр Канади Джан Діфенбейкер, дня 4-го лютого 1963 р. Також було фото з Крайової Управи ЛУКЖК. Членами були: о. Семен Іжик, духовний асистент, Марія Дима, голова, Марія Вавриков, Анна Якимішак, Анастасія Козоріз, Емілія Канчір, Марія Коман, Параскевія Кузенко, Віра Бучинська, Юлія Лесвик, Павліна Конєфал, Анна Вах, Іванна Зельська і Катерина Вах.

Читаючи цю статтю, подивіться, можливо хтось має протокол або якусь інформацію із 8-го конгресу ЛУКЖК. Інформацію просимо повідомити Євгенії Шерман. Немає ніякої відомості про 8-ий Конгрес. Також бракує протоколів від 2-го, 3-го, 5-го і 6-го Конгресів.

Ще одна стаття була "Гість з Арізони" – Всеч. о. Михайло Горошко в 1937-1939 рр. був співробітником

о. Н. Дрогоморського в Гаффорд, Саск. В 1938 р. заснував організацію молоді, Українське Католицьке Юнацтво у Саскатуні. Був головою та організатором УКЮ до 1943 р. Евентуально був призначений до парафії в Фінікс, Арізона.

Шукаючи ці часописи, нам здається, що дуже важливо записувати в журнал історію ЛУКЖК на всіх рівнях: у Відділах, Епархіях і Крайових управах для майбутніх генерацій.

Читаючи цю статтю, подивіться, можливо хтось має протокол або якусь інформацію із 8-го конгресу ЛУКЖК. Інформацію просимо повідомити Євгенії Шерман. Немає ніякої відомості про 8-ий Конгрес. Також бракує протоколів від 2-го, 3-го, 5-го і 6-го Конгресів.

Ми не можемо знати, якими інформативними, цікавими і неоціненними можуть бути ці історичні документації у майбутньому.

Відділ ЛУКЖК при церкві Святого Воскресення в Давфіні. Мабуть, вони мають історію свого Відділу. В травні цього року я мала честь бути гостею на святкуванні 50-річчя їх існування і почула про скромні початки їх відділу аж до теперішнього часу.

Гратуюлю ті відділи, що вже мають написану історію, а тим, які ще не написали, бажаю успіху у цьому проекті.

Майбутні події — 24-25-го вересня ц.р. ССКЖО Північної Америки, Крайова Конференція, відбудеться в Міннеаполіс, США.

Під час місяця жовтня відбудеться Конвенція ЛУКЖК в Епархії Торонта, Едмонтону і в Архиепархії Вінніпегу. Також у жовтні відбудеться пленарна конференція СФУЖО в Торонті.

Стефанія Біла
Заступниця Голови

Eight-year-olds explain

What is a grandmother?

■ A grandmother is a lady who has no little children of her own. She likes other peoples.

■ A grandfather is a man grandmother

■ When they take us for walks, they slow down past things like pretty leaves and caterpillars.

■ They show us and talk to us about the color of the flowers and also don't step on "cracks." They don't say, "Hurry up."

■ Usually grandmothers are fat, but not too fat to tie your shoes.

■ They wear glasses and funny underwear. They can take their teeth and gums out.

■ Grandmothers have to be smart. They have to answer questions like "why isn't God married?" and "How come dogs chase cats?"

■ When they read to us, they don't skip. They don't mind if we ask for the same story over again.

■ Everybody should try to have a grandmother, especially if you don't have television, because they are the only grown ups who like to spend time with us.

■ They know we should have snack-time before bedtime and they say prayers with us every time, and kiss us even when we've acted bad.

А хто опише українських бабунь?

Ось я почну, а Ви допишіть та пошліть до Редактора НД.

Хто така бабуня?

■ Бабуня завжди обіймає мене, коли побачить.

■ Бабуня не каже: вже більше цукерків немає.

■ Бабуня...

In Blessed Memory of У Світлу Пам'ять Марії Mary Dyma Дими

on the 5th Anniversary of her passing, у п'яту річницю її смерті,

12 X 1998

Mary Dyma was a distinguished church and community leader and a prominent leader of the Ukrainian Catholic Women's League of Canada.

She was cofounder of the UCWLC (1944), first and Honorary Life President of our organization; first and Honorary Life President, Ukrainian Canadian Committee National Women's Council; recipient of: Papal Medal – Pro Ecclesia et Pontifice, Order of Canada, Shevchenko Medal and Centennial Medal. The National Executive acknowledges with deep gratitude, her exemplary contribution to the UCWLC, which remains a legacy to be emulated.

We ask that in memoriam Divine Liturgies for Mary Dyma be celebrated in every Eparchy in the month of October — the 5th anniversary of her passing.

Покійна Марія Дима була визначна церковно-громадська та суспільна діячка, провідна членка Ліги Українських Католицьких Жінок Канади.

Вона була співосновниця ЛУКЖК, перша й Почесна Голова цієї організації; перша й Почесна Голова Крайової Управи Комітету Українок Канади; одержала Папську медаль – Pro Ecclesia et Pontifice, Орден Канади, Шевченківську медаль та Медаль Століття Канади.

Крайова Управа глибоко вдячна за її важливий внесок до ЛУКЖК, який залишається для нас гідним прикладом для наслідування.

Просимо, щоб у цій п'ятій річниці її упокою були відслужені Божественні Літургії в кожній Епархії у місяці жовтні ц.р.

Вічна їй Пам'ять!

П.Д.

THE MARY DYMA SCHOLARSHIP FUND,

established in 1989, is an educational fund sponsored by the UCWLC National Executive. Scholarships are available to eligible laywomen who are members of the Ukrainian Catholic Church in Canada. Applicants must be enrolled in

courses of religious studies in accredited programs.

We appeal to our Branches and individuals for continued donations to the Mary Dyma Scholarship Fund, in order to bring it up to a more appropriate level. Cheques should be made to: UCWLC Mary Dyma Scholarship Fund — and sent to:

Glikeria Iwanuck
UCWLC National Treasurer
233 Scotia Street
Winnipeg, MB R2V 1V7

Pauline Dyrkacz, Chair
Mary Dyma Scholarship Committee
UCWLC National Executive

Двадцять перший конгрес Ліги Українських Католицьких Жінок Канади

відбудеться

з **30-го червня** до **3-го липня 2005 року**
в м. **Вінніпег (Манітоба)**

Ця зміна дасть наступній Епархії
більше часу вибрати нову Екзекутиву.

На пленарних нарадах 2003 року Крайова Управа
у Вінніпезі згодилася тримати головування Крайової Управи
ще один рік до липня 2005 року.

The **Twenty- First Congress of the Ukrainian Catholic Women's League of Canada**

will be held

June 30 – July 3, 2005
Winnipeg, Manitoba

This change in dates is necessary to allow
the next Eparchy time to form an Executive.

The present National Executive's term has been extended
to July 2005 by a decision of the National Executive
at its Plenary Meeting in March 2003.

Від моря до моря

праця ЛУКЖК по Канаді

From sea to sea

UCWLC activities across Canada

САСКАЧЕВАН

St. Mary's UCWLC Yorkton

On December 16, 1946, a branch of UCWLC was formed in Yorkton, Sask. under the guidance and leadership of the late Fr. Gregory Shyshkovich. **Mary Strilchuk** was elected as the first President, a position she held from 1946-1950. There were 11 members in 1946. In 1952, the branch was divided in to 2 branches. In 2003, we had 88 members in Branch #1. With our aging members, and unable to organize a new executive, we decided to dissolve Branch #1 so with Branch #2, we again became one branch of St. Mary's UCWLC, Yorkton with 187 members.

Anne Grunert

МАНІТОБА

Winnipeg Archeparchy Regional Convention

held last May in Dauphin opened with the League hymn and procession of the six Branch presidents carrying League flags, which they placed at the Head table. **Msgr. Michael Buyachok** opened the Convention with a prayer.

Florence Gingera was appointed Secretary for the event. Chairperson, Dauphin UCWLC President, **Olesia Kalinowich**, introduced the head table consisting of President **JoAnne O'Brien**, Thompson UCWLC; **Olga Krewetzki**, representing Flin Flon UCWLC; **Marie Dohan**, representing Ethelbert UCWLC; **Celina Hrytsay**, President, Gilbert Plains UCWLC; **Helen Lukey**, President

Grandview UCWLC; **Mrs. Helen Manilla-Babiniec**, Archeparchial President; **Mrs. Stephanie Bilyj**, Vice-president of National UCWLC; Rt. Rev. Msgr. Michael Buyachok and Secretary Florence Gingera. A resume of Convention attendance was Dauphin – 62 delegates; Ethelbert – 10; Grandview – 10; Gilbert Plains – 4; Thompson – 1; and Flin Flon – 1.

Following greetings from the National and Archeparchial presidents, Spiritual Advisor Msgr. Michael Buyachok spoke on the importance of maintaining vigilance to protect spirituality, morality and respect of our culture. He advised us not to rest on our laurels. Adoption of the minutes of the 2001 Grandview Convention and the presidents' reports of their branch activities took us to a welcome coffee break.

Resuming the convention program, guest speaker, Archeparchial President,

St. Mary's UCWLC in Yorkton: Last executive of Branch #1

Back row: Fr. Kushko, assistant Pastor; Anne Grunert, Secretary; Verna Moroz, President; Zena Baran, Treasurer; Olga Prybylski, Second Vice-President; Anne Pitsula, First Vice-President

Front row: Fr. Oleh Kashuba, assistant Pastor; Mary Strilchuk, first President from 1946-1950; Fr. Bryan Bayda, Spiritual Advisor to the Branches

Mrs. Helen Manilla-Babiniec spoke on this year's Convention theme, "The Spiritual Dimension and Moral Values of the Ukrainian Catholic Women's League." She stressed the promotion of good values and encouraged us to take assertive measures through full participation in protests against demoralizing legislation that undermines those values and morals. She encouraged us to stretch our dimensions, become more resourceful and increase our parameters by taking advantage of our freedoms. She also suggested that when we get new members, rather than recruiting them for kitchen duty, we should introduce them to our cultural and spiritual programs and inform them of current issues. We should give them the opportunity to broaden their horizons with public and community based spiritual and cultural works. Another suggestion she made was to create a private prayer corner in our homes and to do a private soul search that would enable us to "leave a legacy."

For discussion purposes, a questionnaire was circulated asking three separate questions about the role of the League in the personal and organizational life of UCWLC members. The consensus was that the League's mission of charity and ministry to the sick and less fortunate sustains and reaffirms Jesus' ministry to serve others. On the second question, all agreed that the League has enriched their life through socialization, enlightenment, and a sense of belonging. On the third issue of new membership, ideas were varied, but most felt that encouragement to tackle new ventures was of utmost importance.

Resulting from the general discussions taking place, a major resolution was drafted.

"Be it resolved that the UCWLC of the Dauphin Regional Convention, held Sunday, May 25, 2003, continue to support the four aims of the UCWLC with added emphasis to be the evangelization of the Good News; to be living icons of Christ; to live our Ukrainian Byzantine Rite, culture, language and tradition; and to support unequivocally the structure of marriage and family instituted by God, our creator, and to support and respect life from womb to tomb."

OHTAPIO

St. Demetrius celebrates the year of the family

Our hearts sank! The worst freezing-rain storm in years greeted us on April 4th and 5th. Yet, our ladies braved driving wind, ice pellets and treacherous roads and came out to prepare for our "Flowers of Spring" Tea. Now, that's true dedication
Sunday dawned bright and sunny

Mary and Deacon Leo Melnyk officially opening "Flowers of Spring" Tea

and, to our relief, guests filled the hall, anxious to get a whiff of spring that Mother Nature was reluctant to provide. They weren't disappointed. Students from St. Demetrius School created huge sheer flowers that gently floated from the ceiling and delicate, little ones that peeked from bud vases on the tables.

Cardinal Husar proclaimed 2003 "Year of the Family." This became the theme for our Tea. A striking painting of an Ukrainian family by **Vera Yurchuk** was the focal point of interest in the hall. Upon arrival, guests received the prayer of Metropolitan Sheptytsky for Christian Families printed inside a prayer card adorned with **Christine Mykytiuk's** tender icon of the Holy Family. We thank the

Vera Yurchuk

Toronto Eparchial Executive for permission to use the icon.

President **Dzvinka Maksymec** invited the family of **Deacon Leo and Mary Melnyk** to officially open the Tea. Mary and Leo are devout Ukrainian Catholics whose lives centre around their Church. They instilled in their four children a deep faith and love of God and by their example taught them the importance of active participation in the parish community. Mary has been a member of UCWLC for over 40 years. A memorable event in the life of the Melnyks was when both Leo and his son, **Michael**, were ordained deacons by Bishop Cornelius on October 20, 2002.

Daughter, **Lesia**, as Eparchial Youth Co-ordinator, was very involved with World Youth Day celebrations and the visit of His Beatitude, Lubomyr, to Toronto. When four little grandchildren announced in unison, "Now, the 'Flowers of Spring' Tea is officially open," everyone chuckled, applauded and sat down to enjoy a delightful afternoon.

A Tea is successful when everyone helps and some members take on special responsibilities: **Olga O'Kurily, Levinia Gerulus, Emily Howe** – Social Convenors, **Sue Taraschuk** – Raffle, **Olga Wowk** – Ticket Sales.

To surpass this successful Tea will be quite a challenge next year!

*Lillian Dzurman Yuryk
St. Demetrius UCWLC, Toronto Eparchy*

*Buy a
UCWLC membership
for your daughter, for
your granddaughter!
Buy a subscription to
NASHA
DOROHA
as a birthday gift!*

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ

GOLDEN ANNIVERSARY

НАША ДОРОГА gratулює відділам,
які існують 50 або й більше літ.

*Here are some stories on 50 years of service to the
Ukrainian Catholic Church and the people of Canada.*

Dauphin – 50th Anniversary Celebrations

May 25, 2003 saw the fulfillment of a major accomplishment for many hardworking members of our League here at Dauphin's Ukrainian Catholic Church of the Resurrections. The Convention has been in the planning stages for almost a year now and preparations have taken a heavy toll on time allotments of the many members who were actively involved in the arrangements. Meals and refreshments, decorations, displays, invitations, registrations, speakers, delegates and guests, reports, souvenirs, door prizes, serving and clean-up personnel and a multitude of various multifaceted duties had to be organized. All these were efficiently executed to make the day run smoothly from pinning the first ribbon at eight o'clock in the morning until almost seven in the evening when the last dish was put away. Exhaustion did not even enter the equation against the euphoria of the success of the day.

With the first delegates arriving at 8 in the morning, registration was soon in full swing. At 9 AM, Executive members of six UCWLC branches of the Region came in procession up the aisle of the church, their League banners waving and candles flickering as the congregation and fellow members ushered them in with the harmonious tones of the League hymn.

In conjunction with the Convention and the annual National League Day, the Dauphin Branch of the UCWLC was also celebrating the 50th anniversary of its inception. The original Ladies League, first known as the Ukrainian Catholic Ladies of St. Olga, was initiated in 1953 under the guidance of Rt. Rev. Father Gregory Tepley. Their spiritual and charity works, fundraising, support of the church and its activities, particularly those

related to culture and Ukrainian traditions, have continued throughout the years.

In his sermon, **Rt. Rev. Msgr. Michael Buyachok** spoke on the importance of the work done by the leagues in all parishes and the responsibility that membership in the league represents. The League must always uphold its mission of service to God, His church and His people. This objective should be the beacon that dominates all actions and events of the organization. Msgr. Michael encouraged all members to be the light that others would want to follow and emulate.

Following the liturgy, Panachyda services were held for the Rt. Rev. Mitrat Stefan Semchuk who initiated the concept of the League and for the deceased members of all participating branches. Later, at the reception, **MC Kay Slobodzian** welcomed delegates and special guests. Msgr. Michael blessed the Trapeza and offered the prayer for His Holiness Pope John Paul II. Council Chairman **Greg Hafichuk** toasted the UCWLC members on their 50th Anniversary and Kay Slobodzian read a poem she had written for the special occasion. The lovely brunch was prepared and served, not by just the ladies, but by members of the brotherhood and young members of the parish. Continuing with the program, **Cassie Merko** gave a resume of the origin and objectives of the league followed by **Florence Gingera**, who presented a summary of the activities and accomplishments of the organization to date.

Special 50-year Founders Certificates and corsages were awarded to three founding members of the League, **Mary Kokolski, Anne Hrehirchuk** and **Nancy Kozak**. (Unable to attend were three other founding members, **Betty Holowenko, Albina Plesh** and **Barb Slobodzian**.) As well, Past President

Certificates and corsages were presented to **Anne Hrehirchuk, Mary Zaporzan, Sophie Tataryn, Rose Lukie, Anne Chubka, Victoria Hyshka** and **Olesia Kalinowich**. (Unable to be present for the occasion were **Betty Holowenko, Barbara Slobodzian, Albina Plesh, Olga Didyk**, and **Linda Labay**.) **Mrs. Helen Manilla-Babiniec**, Archeparchy president, also presented pins of recognition for 25, 30, 40 and 50 years of service to several recipients.

Cassie Merko

50-ліття ЛУКЖК відділу Свято-Миколаївської церкви, Торонто

Надзвичайний настрій в церкві створив хор "Веснівка" з диригенткою **Квіткою Зорич-Кондрацькою** — співаючи минулого травня молитовно всю св. Літургію, присвячену членкам Відділу.

До св. Причастя приступали старші і молодші пані, відзначаючи 50-ліття дружньої співпраці, добрих діл, спільної молитви. Це влучно підкреслив **о. д-р Роман Лобай**, пов'язуючи з темою Євангелії — зустріччю Ісуса Христа зі самаритянкою.

По Службі Божій відбулося посвячення празничної ікони, яку Відділ подарував церкві св. Миколая, та молитва за членок Відділу, які відійшли від нас у Вічність.

В церковній залі зібралися парафіяни церкви і гості, щоб спільно відзначити велику річницю.

Свято відкрила коротким словом голова Відділу **Ольга Пендзей-Тарапацька**, вітаючи гостей: отців парафії — **о. мітрата Димитрія Панькова**, **о. д-р Романа Лобая**, **о. Богдана Винницького** та реєнта **Олега Биха**; членку Епархіяльної Управи ЛУКЖК Торонтонської

Епархії **Христину Татарську**, почесну голову СФУЖО **Оксану Соколик** та голову БУКК Східньої Епархії — **Ярослава Соколика**, представницю Союзу Українок Канади — **Констанцію Чорну** та представників інших організацій.

Лариса Тепла провела ритуал засвічення свічок в пам'ять перших почесних членок відділу: **Марії Мудрик**, **Іванни Бригідер**. Свічки запалили **Христіна Романів**, **Євгенії Янківської** — донька **Люба Пендзей**, **Ярослави Винницької** — внучка.

Після святкового відкриття голова Ольга Тарапацька передала ведення програми **Уляні Смеречинській**. З привітаннями виступили почесна голова СФУЖО — **Оксана Соколик** — член відділу, **Ігор Клюфас** — голова місцевого відділу Братства Українців Католиків Канади. Письмовий привіт прислав Комітет Українок Канади, відділ Торонто, присутня була член Управи **Константина Чорна**.

Оксана Соколик підкреслила у своєму слові, що Відділ дістає визнання не за 50 років праці, а за колосальну працю, яку зробив протягом тих 50-ох років. Пригадала,

що членки Відділу беруть також активну участь і в громадському житті: в Комітеті Українок Канади, у Світовому Конгресі Українців, а найцікавіше, що тільки для Екзекутиви Світової Федерації Українських Жіночих Організацій наш Відділ подарував 62 роки праці своїх членок, не згадуючи тут працю інших членок на інших позиціях у СФУЖО.

Володимира Лучків відкрила дуже гарну виставку традиційних рушників та у своїм короткім змістовнім слові вияснила їхнє застосування. Вишивальницями Відділу були **Ольга Томків**, **Юлія Оробко**, **Катруся Свергун** та **Анна Пендзей**. Слід тут пригадати багато чудових вишиваних прикрас та ризи для нашої церкви, вишитих згаданими панями та учасницями гуртка вишивання.

Після молитви і смачного обіду **Леся Миндюк** — членка-основоположниця Відділу та його 22-літня голова — в короткій доповіді окреслила 50-літню працю Відділу, вклад членок у його ріст та у громадське життя Торонта і світових надбудов. Згадала, що головами Комітету Українок Канади були

д-р Віра Кос, **Марта Хомин** та **Ірина Вжесневська**, багато інших пань працювали в КУК довгі роки, найдовше мабуть **пані Воловезь**, в Світовому Конгресі Українців працюють **Володимира Лучків**, **Ірина Вжесневська** та **Оксана Соколик**, на Екзекутиві СФУЖО працювали **Леся Миндюк** — протоколярна секретарка, **Ірина Вжесневська** — фінансова секретарка, а в останніх двох каденціях три наші членки: **Іванна Кушпета** — кореспондентська секретарка, **Володимира Лучків** — фінансова секретарка, а потім заступниця голови СФУЖО, та **Оксана Соколик** — голова Виховної Комісії, заступницею голови СФУЖО та останні дві каденції голова СФУЖО. (У СФУЖО та СКУ каденція триває 5 років.)

“Жертвенність праці, як і жертвенність фінансова на безліч вартісних чи потребуючих цілей, — сказала **Леся Миндюк**, — є характеристикою відділу, характеристикою поодиноких членок. 50 років праці — це сотні листів подяк, це молитви за членок Відділу, це приклад добровільної жертвенної праці кількох поколінь. Це передача молодшому поколінню наших традицій, це праця над збереженням нашої національно-релігійної ідентичності.”

Відбулося відзначення членок, де присутні з радістю вітали трьох членок-основниць Відділу: **Леся Миндюк**, **Христіна Романів** та **Марію Фендерис**, — та з подивом слухали про безліч добрих діл, виконаних членками, які сьогодні діставали від голови Відділу **Ольги Тарапацької** грамоти за свою копітку, часто невидну працю.

На закінчення бандуристка та членка відділу **Марія Перс** заграла та заспівала кілька приємних пісень. Голова **Ольга Тарапацька** передала з подякою чудову китицю квітів невтомній голові організаційного комітету — відзначування 50-ліття Відділу — **Ірині Вжесневській**. **Уляна Смеречинська** закрила радісні святкування непересічно активного та жертвенного відділу **ЛУКЖК** молитвою.

Оксана Соколик

Виставка обрядових рушників під час відзначування 50-ліття Відділу Свято-Миколаївської церкви 25 травня 2003

Оля Тарапатська, голова Відділу, **Леся Миндюк**, членка основоположниця Відділу та його 22-літня голова **Ірина Вжесневська**, голова організаційного комітету на відзначуванні 50-ліття Відділу

Ювілейні Святкування

Ірина Вжесневська

ВІДЗНАЧЕННЯ 100-ЛІТНІХ РОКОВИН ПРИЇЗДУ В КАНАДУ МОНАШИХ ЧИНІВ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ НЕПОРОЧНОЇ ДІВИ МАРІЇ І ЧИНУ ОТЦІВ ВАСИЛІЯН

було відмічено відпустом на Горі Марії в Анкастер і дало нам змогу краще пізнати нашу релігійно-національну спадщину. Величаві врочистості були виявом подяки і показником духовної діяльності нашої церкви. Життя на поселенні в Канаді розвивається у збірній релігійно-національній свідомості вже понад п'ять генерацій. Виховні ідеї місійної праці монаших чинів були дороговказом для розбудови нашого громадського життя. Вони є вічноживою силою і напрямними лініями жертвенної праці.

Чисельна участь на відпусті мирян, Владик, духовенства, сестер творила історичну, дуже рідкісну подію. Із подивом та з радістю у серці зауважувалося, що в ряди нашої церкви посвятилися молоді люди на службу Богові і своєму народові. Присутність сестер і отців з різних країн українських поселень скріпила віру у наші сили у збереженні духової релігійно-національної свідомості. Збірна присутність вірних на відпусті будувала відчутний настрій єдності мирянської спільноти. Перед початком врочистості із Богослуженням оформилася процесія на чолі з дітьми з хоругвами та прапорами, прицерковних організацій, з Владиками та отцями. Всі вірні співали релігійні пісні, процесія підійшла до головного престолу каплиці, щоб відправити чин Св. Літургії. Відчувалась велич ювілейних святкувань Христової віри.

Сестра Дженис Солук СНДМ, Генеральна Настоятелька вітала прочан, священство і сестер з далекого і близького віддалення. Вдумливим словом складала поклін нашим піонеркам за вияв глибокої любові до нашої церкви і українського народу. Донька піонерів “манітобських степів” є прикладом для нас всіх своєю достойністю, енергійністю та працелюбністю. Відчувалось, що вона оповита тепер змістом активного релігійно-національного життя та

щоденної праці для добра всіх українських поселень діаспори і України.

Діти дарували квіти сестрам-гостям далеких країн. Це був світлий промінь любові та шани. Голова Епархіяльної Управи ЛУКЖК **Тетяна Волощук** щиро привітала монаші чини і склала подяку за багатогранну працю, що збагатила життя наших поселенців у Канаді.

На площі виростало почуття молитви, під час Св. Літургії співав хор Св. Димитрія під диригентурою маестро **Максиміва**.

Навкруги вітваря створився вінок із отців і владик. Унікальну проповідь виголосив **Отець-Протоархимандрит Василіянського чину Д. Ляхович**, вказуючи, що наша церква тісно сплетена

з долею українського народу впродовж цілої історії — колись і сьогодні, і що розділити їх неможливо. Всі культурні надбання — це наша глибока віра, обряд, традиції і звичаї. Духовна культурна велич нашої церкви — це світ добра і посвяти. Отець зазначив, що ситуація наших поселенців у західних країнах Європи є дуже серйозною. Наша церква працює в обороні законних прав наших заробітчан.

Після Св. Літургії відбулося благословення трапези і чин освячення води біля каплиці. Монастирський парк заповнився по береги вірними. Всі спільно, в крузі близьких, споживали традиційні страви-полуденок. Прочани були вдячні членам ЛУКЖК і БУК за вияв гостинності. Відтак відправи у малій каплиці та на цвинтарі становили ланцюг молитви нашого східного обряду.

Смеркало... Миряни роз'їздились додому. Незабутнім залишився чар великих 100-літніх ювілейних святкувань. У

відпустових святкуваннях прочани у піднесеному настрої і з почуттям вдячності монашим чинам Сестрам Служебницям та Отцям Василіянам молили Покров Пресвятої Богородиці, щоб обдарувала їх ласками і благословенням на Многії, Многії Літа!

“Життя на поселенні в Канаді розвивається у збірній релігійно-національній свідомості вже понад п'ять генерацій.”

“наша церква тісно сплетена з долею українського народу”

місяць } MONTH }	9	10	11	12	
		UCWLC Convention in the Eparchy of Edmonton UCWLC Convention in the Eparchy of Toronto UCWLC Convention in the Archeparchy of Winnipeg WFUWO Plenary conference in Toronto 24-26/ З'їзд Епархії — The Winnipeg Archeparchial 31st Convention "...I BELIEVE..." at the Parish Centre of the Holy Eucharist Church at Watt 460 Munroe Ave. Winnipeg	22/ The 70th Anniversary of the Communist Famine-Terror in Ukraine • ГОЛОД: річниця ґеноциду українського народу комуністичним режимом	UCWLC Christmas Bazaars in most parishes across Canada • Різдвяні Базари ЛУКЖК по парафіях по цілій Канаді 19/ Св. Миколая 24/ Christmas Eve, Julian Calendar 25/ Christmas	The Twenty-First Congress of the Ukrainian Catholic Women's League of Canada will be held June 30 – July 3, 2005 Winnipeg, Manitoba Двадцять перший конгрес Ліги Українських Католицьких Жінок Канади відбудеться з 30-го червня до 3-го липня 2005 року в м. Вінніпеґ (Манітоба)
24-25/ WUCWO North American Regional Conference will be held in Minneapolis, USA					

Deadline for submissions • НАША ДОРОГА 15.X.2003 • Реченець дописів

ДОДАТКИ
NOTES

Пожертви будуть опубліковані в наступному номері.

Donations will be published in the next issue.

Did you fill out the tear-out postcards attached between pages 20 and 21?

Чи Ви і Ваш Відділ ЛУКЖК підписали та вислали картки, прикріплені між ст. 20 і 21?

**Прошу подавати імена та пожертви для публікації у НАШІЙ ДОРОЗІ.
✧ Please provide names and donations for publication in NASHA DOROGA**

Прошу надсилати поміщення в Календарі до Епархіяльних управ. ✧ Please forward Calendar submissions to the Editor or Eparchy representatives.

Вічна пам'ять

Зі святими упокой, Христе, душі рабів Твоїх,
де немає хвороби, ні печалі, ні зітхання, але життя безконечне!

Eternal Peace

✠ Anne Marie Bialobzyski

Anne Marie Bialobzyski was born on January 1, 1912 and passed away on April 25, 2003. The funeral service was held in Sts. Peter and Paul Ukrainian Catholic Church in Canora, Saskatchewan. Reverend Father Joakim Rac offered Panachyda.

She will be lovingly remembered by her three sons Walter (Mary), Peter (Lorraine) and Eugene, her two daughters Elizabeth (Roy) Uchman and Teresa (Arnold) Dyck, her daughter-in-law, Joyce, fifteen grandchildren, nineteen great-grandchildren, and her two sisters, twin sister Mary Tomaszewski and Lena Taylor.

Alice Derow

✠ Magdalena (Maggie) Chilibecki

Magdalena Chilibecki was born on November 24, 1907 to Matewko and Maria Ornawka in Ochrymowce, Poland and returned to her Lord on November 27, 2002.

UCWLC Branch of All Saints Church, North Battleford, Sask. lost one of its oldest members.

Magdalena's history with All Saints

Ukrainian Catholic Church and UCWLC of North Battleford goes back to 1948. She was the wife of one of the founding members; her husband, Harry, served on the building committee and with the construction of the church.

The funeral was held at All Saints Ukrainian Catholic Church, North Battleford, Sask. with Rev. Janko Kolosnjaji as celebrant. Members of the UCWLC formed a candle-lit honour guard with flag bearers. At the memorial dinner, Anna Prystupa, on behalf of the UCWLC, paid tribute for her outstanding contribution to the church and League.

She served the League from its inception when it was founded in 1948, held positions as a Vice-President, auditor, kitchen convenor, and Sestrytsia (Sisterhood) for many years until her health failed. The League was involved in fund raising for the building of the church, and working in conditions in those days was not as convenient as it is today, but the pioneer spirit was very evident. Her enthusiasm and devotion to the church and League was strong. It influenced all. She was a woman of deep religious faith.

She was a Charter member of the

local branch, and was also recognized by the Provincial UCWLC for her long, devoted and supporting service to the League. She was a member of the church choir, and participated in various Ukrainian choirs.

She took great pride in her vegetable and flower garden and found great pleasure in sharing with her friends. She was renowned for her hospitality, a gracious hostess.

Left to cherish are her two daughters Mary (Dean) Gustafson and Rose (Bruce) McDonald, son-in-law Boris Bobesko, five grandchildren, and seven great-grandchildren. Predeceased by her husband Harry, daughter Elsie Bobesko, son Joseph in infancy, two brothers Joe and John, and three sisters Nellie, Francis and Mary.

✠ Maria (Mary) Hunchak

Mrs. Maria Hunchak was the oldest of seven children born to John and Anna Parchoma on May 5, 1910, in Krydor, Saskatchewan. She passed away on December 7, 2002 after a short illness.

The funeral was held on December 11, 2002 at All Saints Ukrainian

Catholic Church of North Battleford, SK. Rev. Janko Kolosnjaji, celebrant.

In 1935 she married Alex Hunchak and settled on the farm near Mayfair, Sask. For 37 years she worked there. In 1972 they moved to North Battleford, where she became a member with the UCWLC, All Saints Branch. She was a very active and faithful member and possessed excellent skills. She filled positions in different committees including social, purchasing, and kitchen convenor.

In 1986, she became a Sestrytsia (Sisterhood) and served in that capacity until her passing. She took a lead in this function, dedication and knowledge. Decorating the altar with flowers was her specialty.

She was recognized with an award by the Provincial UCWLC, and was presented with a 25-year certificate for her dedication.

Her kindness and generosity extended beyond her home and her outgoing nature endeared her to many people. She always grew a bountiful vegetable and flower garden, which brought admiration and attracted passers-by. With determination she continued to live in her own home, managing quite independently and remaining active with the League and Setrytsia until this last fall when she became ill and was hospitalized.

Left to cherish her are her daughter Helen (Willie) Alkier and son John (Wendy) Hunchak, grandchildren Jennifer and David. She was predeceased by her husband, Alex.

Members of the UCWLC formed an imposing candle-lit honour guard with the flag bearers. At the memorial dinner, Anna Prystupa on behalf of the UCWLC paid tribute for her outstanding contribution to the church and League.

✠ Sylvia Sadlowski

On March 5, 2003, the UCWLC Branch of All Saints Parish, North Battleford, SK suddenly lost one of its members. Sylvia Sadlowski was born in Mayfair, SK on May 14, 1924 to

Anthony and Anna Michajleci Matkowski. The funeral was held on March 10, 2003 at All Saints Ukrainian Catholic Church, North Battleford. Celebrant Re. Father Janko Kolosnjaji. Members of the UCWLC formed a candle-lit honour guard along with flag bearers.

Sylvia married Joe Sadlowski in 1940, and resided in Krydor, SK in the Sich district where they farmed until 1961 when they moved to North Battleford.

Sylvia's history with our League goes back to 1982, when she became a member with the UCWLC. Even prior to her membership she helped the League in different capacities in fund raising.

Being an active and faithful member of the League, she possessed excellent skills and applied herself diligently to whatever duties were required. She served as a kitchen convenor, volunteering many hours of focused and dedicated work to her church and League. She loved life and enjoyed many years working with the UCWLC.

She participated in the church choir and in various Ukrainian concerts that were held. She was renowned for her hospitality — a gracious hostess, and a sense of humour. Her hobbies were cooking and gardening, which she shared with family, friends and the Ukrainian community.

At the memorial dinner, Kate Tkatchuk, Co-President, on behalf of the UCWLC paid tribute to Sylvia for the outstanding contribution to the church and League.

She leaves to mourn daughters Ann

(Frank) Pool, Joyce Peterson, son Joe (Florence) Sadlowski, six grandchildren, four great-grandchildren, sisters Olive (Fred) Prystupa, Lena Katchorek. She was predeceased by parents Anthony and Anna Matkowski, husband Joe, infant son Michael, brothers Pete, Walter and Arthur, sisters Jean and Ann.

Anne Prystupa

✠ Gloria Chychota 1942-2003

She was not quite 61 when God took Gloria to her reward on June 2, 2003. She lost a courageous battle with cancer.

Gloria Chychota born in 1942 in Scarborough, Ontario, spent her happy childhood on a farm, with her parents Petro and Anastasia Wowk and her elder brother, Zenon. The family moved to West Toronto. For part of her high school, Gloria attended Mount Mary Academy in Ancaster. Her plans to complete Teachers' College did not materialize because she fell in love with Roman Chychota. They married in 1964 and then teaching her three beautiful daughters became this young mother's consuming passion.

Gloria became involved with the UCWLC - St. Demetrius Branch in the 1970s. Her leadership skills, dedication and creativity became evident when, as President in 1987, 1988 and 1998, she spearheaded many exciting, stimulating projects.

To help St. John the Compassionate Mission, which assists the poor and the

marginalized, Gloria organized a "Baby Shower" for babies born to women who frequented the Mission.

She encouraged our ladies to go on a pilgrimage to Chicago to pray before the Weeping Icon of the Blessed Mother. She attended retreats and encouraged others to do so.

In 1988, she co-ordinated a "Get-Together for Young Married Couples" inviting them to come "Home for the Millennium" because she so much wanted our young people to become active members of our parish.

The Ukrainian Canadian Care Centre was a project very close to Gloria's heart. She was very much involved in the very first "Blitz" for the yet-to-be-built nursing home and for eight years worked very intensely in the fund-raising office.

So that young parents could worship undisturbed at Divine Liturgy, she started a Sunday Church School for pre-schoolers.

Assisted by our members, Gloria organized our very successful "Millennium Open House and Tour of St. Demetrius Church." 275 guests from Roman Catholic, Anglican,

Presbyterian and Lutheran churches attended and were very impressed by our Byzantine Rite, the iconography, stained glass windows and vestments.

She served on the Book Committee which published Iryna Senyk's incomparable "White Aster of Love" and modelled her embroidered jacket at the Book Launch. She drove members to Rochester, NY to be present at a celebration where Iryna Senyk was honoured as one of the 100 Heroines of the World.

A compassionate, caring, loving lady, Gloria's tender love for her family came first, but without hesitation she often shared her home with relatives from Ukraine or strangers in need. She worked with disturbed children at the Catholic Children's Aid and found great satisfaction as a volunteer in the Palliative Care Unit in Grace Hospital.

Gloria loved music, to embroider, to read. She was a deeply spiritual person who passionately loved God and who constantly hungered for an increase in that love.

As our President, she wrote the front page for our monthly bulletin, "Keeping in Touch." Her character and spirituality

were reflected in her messages, especially in that of November 1988.

"There is a personal feeling I wish to share with you. Perhaps you've felt it. I hope you have because, in my own imperfect way, I have tried to show it. It is this — I love you, each one of you. I am convinced that each one of you is SPECIAL in a unique way. You all have so much to offer — distinctive talents, individual skills, very different personalities. It is the harmonious blending of all these qualities that makes our UCWLC the success it is...

My dear ladies, we must have love for each other. A love that can be seen in the helping hand we extend to one another, the warm smile, the whispered word of encouragement, the tender hug. Such love is a reflection of our love for God, for we cannot truly love the God we cannot see if we don't love our neighbour whom we can see.

So, let us together grow in this blessed love."

It was a privilege to know Gloria and work with her. We miss her.

*Lillian Dzurman Yuryk
St. Demetrius UCWLC
Toronto, Ontario*

Don't wait until Christmas! Bring joy to a friend with a subscription of

НАША ДОРОГА ✧ NASHA DOROHA

Не чекайте на свято! Зробіть комусь приємність передплатою

Ось мій список. Here's my list. I understand each friend will receive a card announcing the gift subscription.

I've enclosed \$ _____ for _____ gifts at \$20 each (\$25 US for USA and overseas).

DONOR

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

Gift #1

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

Gift #2

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

Gift #3

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

Mail cheques payable (to) NASHA DOROHA to: 110 Toronto Street, Regina, SK S4R 1L7

Відповідайте “так” або “ні” і довідайтеся про Ваш стан.

Який у вас рівень стресу?

- Чи кожного дня ви обідаєте?
- Чи спите сім-вісім годин на добу?
- Чи є лад у вашій сім'ї?
- Чи маєте друга, здатного прийти на допомогу у скрутний час?
- Чи регулярно займаєтеся спортом?
- Чи палите?
- Чи вживаєте алкогольні напої?
- Чи відповідні ваші вага та зріст?
- Чи дратує вас голосна музика?
- Чи маєте тверді переконання?
- Чи часто відвідуєте кіно, театр?
- Чи багато у вас знайомих, друзів?
- Чи обговорюєте з ними свої проблеми?
- Чи скаржитеся на здоров'я?
- Чи спокійно тримаєтеся під час суперечок?
- Чи ділитеся клопотами зі знайомими?
- Чи встигаєте перепочити?
- Чи раціонально використовуєте свій вільний час?
- Чи часто п'єте міцний чай або каву?
- Чи любите поспати вдень?

За кожную ствердну відповідь — один бал, за негативну — п'ять.

До 30 балів. Маєте імунітет проти стресу.

30-49 балів. Швидко забуваєте стресові ситуації.

50-74 бали. Дуже вразливі щодо стресу.

Понад 75 балів. Щоб позбутися наслідків стресу, вам потрібна допомога друзів або лікаря.

AIDS

40 million world-wide
29 million in Africa
89,179 in Ukraine, but
can rise to 1.5 million by 2010

President Bush has promised an extensive aid package to Africa. When are we going to seek similar help from Canada?

Поганий настрій зникне на світанку

Якщо у вас депресія, почувате себе пригніченим, то радимо: вставайте на світанку. Поганий настрій відійде. Порада має наукову основу: існує безпосередній зв'язок між природним світлом і біоритмами. В університеті штату Орегон досліджували кількість мелатоніну в організмі людини. Мелатонін — гормон, вироблення якого збільшується у нічний час і зменшується з першою появою променів сонця. Рано-вранці сила променів сприяє зникненню гормону, в той час як штучний промінь такої дії не має. Збереження підвищеної кількості мелатоніну в організмі згідно з висновками вчених і зумовлює поганий настрій.

Різний мед від різних хвороб

- **Мед липовий** — чудовий профілактичний засіб проти простуди та легеневи хвороб.
- **Мед гречаний** ефективно лікує шкірні захворювання, трофічні виразки, гнійні рани, відмінний антисептик,
- **Мед білоакацієвий** успішно застосовується як заспокійливий засіб при нервових хворобах і в дієтичному харчуванні.

Сам собі лікар. Київ 2003

Ten best things to put in your mouth

1 Spinach and other dark leafy greens (lower blood levels of artery damaging homocysteine, help protect against macular degeneration, colon and breast cancer);

2 Ground flaxseed (lowers blood cholesterol, helps regulate blood sugar, provides anti-inflammatory and heart health actions, may protect against breast, prostate and colon cancer);

3 Tomatoes (contains the antioxidant lycopene, may slow macular degeneration and help prevent cancers of the breast, lung, bladder, cervix and skin);

4 Soyfoods (provide anticancer action and lower blood cholesterol);

5 Tea (protects against a range of cancers and heart disease);

6 Legumes (alleviate constipation, lower blood cholesterol, regulate blood sugar, promote good heart health and fight cancer);

7 Nuts (lower cholesterol and fight cancer);

8 Berries (may supply anti-aging compounds, reverse short-term memory loss associated with aging and fight urinary tract infections);

9 Brassicas or cruciferous vegetables such as broccoli and cabbage (fight cancer);

10 Garlic and other allium vegetables (appear to fight cancer, high blood pressure and elevated blood cholesterol).

CanWest News Service

“Middle age is when you stop criticizing the older generation and start criticizing the younger one.”

— Laurence Peter

Важливі справи

Перегляд великих тем, які торкають нас

А яка Ваша думка? Ми хочемо почути від Вас.

Issues & Opinions

A look at subjects that touch our lives

What is your view? We would like to hear from you.

Hate Law and Same-Sex Marriage

CURRENTLY, BEFORE THE HOUSE OF COMMONS, there are two proposals for changes to Canadian law: one has to do with an addition to the Criminal Code under the section pertaining to “Hate Propaganda”; the other has to do with a redefinition of marriage.

The first proposal seeks to add “Sexual Orientation” to the list of “Hate Crimes,” which currently include hatred against someone because of his or her nationality, and hatred towards an individual because of his or her religious beliefs. By adding “Sexual Orientation” to the list, anyone speaking out against homosexuality and any literature that does so would be seen as criminal. This means that the Holy Bible could be seen as hate literature because within it one reads that deliberately choosing a homosexual lifestyle is immoral, that it goes against God’s plans for procreation.

The second proposed change has to do with the Canada Marriage Act that currently defines marriage as the union between one single man and one single woman to the exclusion of all others. A proposal is being sought to change the definition to include so-called “Same-sex Marriages.” If this were to become law, it would mean any priest, minister, rabbi, Muslim cleric, or any other religious leader that refused to marry two men or two women would be breaking the law. As Catholics we believe that marriage was ordained by God as the union between men and women, and that the teaching of the Church states that marriage is to be between one single man and one single woman for the mutual good of each spouse, and for the unencumbered openness towards, God-willing, having children; obviously, the possibility of procreation between two men or two women does not exist.

Though this is an uncomfortable topic to address, being that I was asked by a member of the UCWLC to speak about homosexuality to help us to understand it, and being that there

could be very grave changes to Canadian law that would affect Christians and other religions in what we legally will be able to say and do, I believe it is necessary for me as the Eparchial UCWLC Spiritual advisor to speak on this sensitive topic.

According to the “Catechism of the Catholic Church,” having homosexual tendencies is not a sin, but purposely choosing a homosexual lifestyle is. In other words, if one has homosexual desires but is trying to fight them, and is trying to live a celibate lifestyle, avoiding immoral sexual behaviour, this is not a sin. If, however, one has these immoral desires and sees nothing wrong with them and chooses a same-sex lifestyle, then this is a sin.

In trying to understand the “what” of homosexuality, there is no common consensus as to the reason(s) or cause(s), that is, whether it is biological, that is, having to do with a genetic imbalance, or whether it is a chosen lifestyle, or perhaps due to some traumatic incident that occurred in one’s life. The important thing for us as practicing and informed Catholics is that we strike the balance between having a non-judgemental, sympathetic attitude towards homosexuals, while at the same time recognizing that it is a disordered behaviour, and that if it is a chosen lifestyle, it is harmful both to the individuals, and to society. As Catholics, we are to hold firmly to our belief of the sacredness of the family unit as God had intended it; that is, between one man and one woman for the mutual good of each spouse, and, God-willing, for the upbringing of children, living our Catholic faith on a daily basis.

Fr. Steven Basarab
Eparchy of New Westminster

Action item!

This month in our Prayer Chain we say:

We pray that all Christians may strive to uphold and defend Christian values in everyday life.

Here is something concrete that EACH of us can do: please fill in card at centrefold and mail to the Prime Minister and the Minister of Justice. NO POSTAGE STAMPS ARE REQUIRED.

How an IDEA became a PLAYSCHOOL

Laura Shewchuk

*Наш Садочок
для Наших
Діточок*

The St. Josaphat's Ukrainian Sadochok (Playschool) Society is sponsored by the St. Josaphat's Cathedral, Ukrainian Catholic Women's League of Canada, Branch 2, and operates from September to June, five days a week in the city of Edmonton, Alberta.

The aim of the program is to provide an educationally, culturally, socially and spiritually rich environment. It offers children an opportunity to play, learn, and socialize within their Ukrainian and Church community. The Sadochok promotes Ukrainian culture, traditions, Christian ethics, good Canadian Citizenship and strong character development.

Three different programs are available at St. Josaphat's Sadochok.

- Bilingual Toddler program for mothers and tots aged 19 months to 2 years 9 months.
- Ukrainian Immersion 3 and 4 year old classes
- Ukrainian Bilingual 3 and 4 year old classes.

In the latter part of 1989, the newly formed branch of UCWLC Br. 2 at St. Josaphat's Ukrainian Catholic Cathedral took upon themselves their first project. It was apparent to this group of young

women with small children, that the steady increase of new families to the parish warranted a preschool program. This was an excellent project to put their energies into as a commitment to foster the Aim and Objectives of the UCWLC.

In under four months, the late Anna Sirman spearheaded the creation of the new Sadochok. The basement "library" of the Cathedral was transformed into a bright and cheerful, learning and play environment. Government Licensing regulations, teacher interviews, toy shopping and recruiting children were just some of the many requirements the new executive committed to.

St. Josaphat's Sadochok opened its doors to its first graduating class of 14 on January 1990. In the past 13 years the enrollment has increased to an annual average of 32 children. The introduction of the new Toddler component in September 2003 is expected to increase that

by 12 youngsters a year.

Each year, approximately 15 children graduate from this program and move on to Kindergarten programs in the Edmonton and area Ukrainian Bilingual Program.

The St. Josaphat's Sadochok program starts early the process of learning and appreciating our Ukrainian language and culture. These early skills take the children in to the Bilingual programs where they continue to develop effective communications skills in the English and Ukrainian languages. Children develop an appreciation of the Ukrainian heritage in a Canadian homeland. This all contributes to a better understanding and tolerance of other languages and cultures.

Dropping into the Sadochok activities may find you listening to the children solemnly saying their opening prayer or their grace before snack. Sand flows swiftly, as children pour it through a funnel. A

children's chorus of Ukrainian action songs and dances may fill your ears with delight. Excited voices repeat the numbers, colours, shapes and foods in Ukrainian. You may be lucky to taste a piece of paska or freshly made cookies. Our Early Childhood educated teacher Tanya Makar and teacher's aide Nadia Sech have a combined total of over 40 years teaching experience. They truly work hard to develop a lasting relationship with the children in their care.

Over the years, parent comments on biannual evaluations have included the following:

"Having our children surrounded by Ukrainian language, culture, spirituality and folklore was a very important factor in our decision to send them to St. Josaphat's Sadochok. That, combined with the genuine loving care expressed by the teachers, results in an excellent Ukrainian learning environment."

— *Dr. & Mrs. A. Tarnowsky*

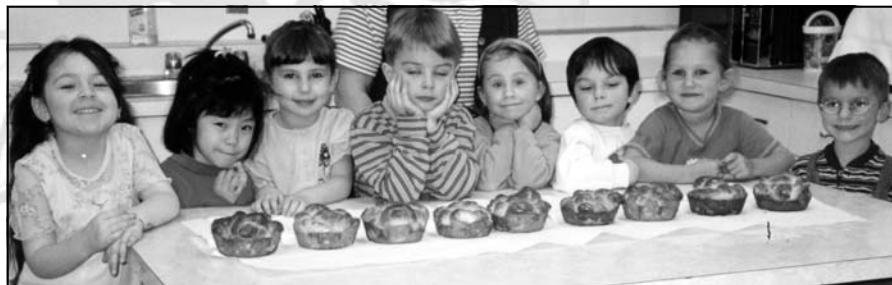
"I find the teachers very accommodating in discussing my child's progress and any concerns I may have." — *Julia Klywak*

As times have changed so has our Sadochok. Originally, mostly parents of Ukrainian ancestry chose to have their children attend our program. As more adults of Ukrainian ancestry marry into the Canadian society, there has been a strong attraction back to our program by these couples in hopes of retaining their Ukrainian heritage. As well, we have developed an updated logo and Web site www.sadochok.com. The strong traditions set at its conception have remained. His Excellency Bishop Lawrence Huculak, OSBM, our

Spiritual Advisor Fr. Mihajlo Planchak, St. Josaphat's Parish Council and the Branch 2, of the UCWLC remain strongly committed to the success of our Sadochok program. They will remain our partners for many years to come.

We are also equally thankful to our Lord Jesus and Blessed Mother for continuing to Bless our Sadochok with great success.

*Laura Shewchuk
President – St. Josaphat's Sadochok
Member of Branch 2,
St. Josaphat's Cathedral UCWLC*

Children are God's masterpiece.

Anonymous

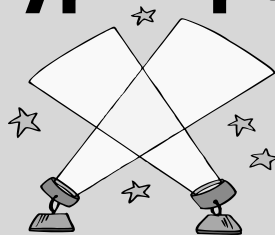

Діти, це подарунок від Нього.

Псалма 127:3

Культура і розвага

Огляд книжок, фільмів,
радіо/телебачення, концертів,
виставок та музики
з українським змістом

A review of books, films,
radio/TV, concerts, exhibits,
music, theatre dealing with
Ukrainian themes

Arts and Entertainment

Нескорена Березиня: Жертви московського- комуністичного терору

Заходами Світової Федерації Українських Жіночих Організацій вийшла у світ книга, присвячена жінкам-політв'язням — жертвам бруталного московсько-комуністичного терору ХХ століття. Книгу озаголовлено *Нескорена Березиня*. У книзі — героїчний шлях 115 жінок, які з незламною мужністю, окрилені національною ідеєю, безстрашно

пройшли крізь страхіття советських тюрем і таборів.

Нескорена Березиня — це збірник спогадів ув'язнених жінок, які пережили терор тоталітарного

советського режиму та розповіли в своїх спогадах про систему тюремних звірств. У книзі зібрані біографії жінок, уривки їхніх творів, секретні документації каральних органів. Книга рясно промережана фотознімками.

Нескорена Березиня — мартирологія української жінки, є першоджерельним документом советського терору. Над виданням книги працювали: Ніна Строката Караванська, Галина Гордасевич, Богдан Гордасевич, Юрій Зайцев, Володимир Беднарський — художнє оформлення.

Зібрання матеріалів вимагало великого вкладу копіткої праці, розшуків та досліджень. Книгу

відкривають: фотознімок Марії Негрич — фундатора цього цінного видання, звернення до читачів тогочасної голови СФУЖО Оксани Соколик, вступне слово заступниці голови СФУЖО Володимирі Лучків, яка була ініціатором та душею видання *Нескорена Березиня*, та передне слово Богдана Гордасевича.

У вступному слові Володимирі Лучків підкреслено, що сотні, тисячі жінок-каторжниць загинули безслідно.

Вони не розкажуть про шлях своїх страждань. Їхні могили без христів у тайгах Сибіру, Колими, Воркути, Мордовії, Казахстану.

Виданням книги *Нескорена Березиня* СФУЖО відзначила 50-ліття свого існування.

Читачі вдячні за випуск пропам'ятної книги *Нескорена Березиня*.

Ярослава Зорич

У видавництві “ФОРТУНА” вийшла в світ монументальна книга

ЗЛОЧИН про геноцид над українським народом. Упорядник — Петро Кардаш.

Книга має 550 сторінок, 250 фотографій, написана 140 авторами-свідками про жакливі наруги над українською нацією.

Книга присвячена синам і дочкам української землі, мільйони котрих замордувала, убила, знищила у катівнях і голодоморами комуністична большевицька влада в Україні.

Нехай пам'ять про загиблих українців буде вічною! Нехай молоді покоління нації завжди пам'ятають про це лихоліття!

Книжку можна придбати:

West Arka – Торонто

Yevshan – Монреаль

Мирон Лушак – Чикаго тел.: 847-359-0467

Aerobic workouts aren't a new invention. Back on the farm we called it chores.

**Does anyone know
the history of this statue?
Please share with NASHA DOROHA.**

ОСОБИСТОСТІ PROFILES

“НАША ДОРОГА” представляє трьох надзвичайних жінок та їхній значний внесок до розповсюдження знання про голод-терор в Україні. Їхні твори та вплив домінують на сторінках цього числа журналу. Ніхто не може з байдужністю відвести очей від їхнього мистецтва.

Three exceptional women have contributed to the dramatic Famine-Terror art in this issue. Who are they?

Meet the cover artist

Lydia Bodnar-Balahutrak

I have always had a sense of Ukrainian identity, which was lovingly instilled in me by my grandparents, my parents, and my Ukrainian community in Cleveland, Ohio. Both of my parents, along with their parents, fled Ukraine after World War II, arriving in the USA in 1949.

A travel grant enabled me to honour an artist-residency invitation from the Lviv Institute of Fine and Applied Arts. That extended stay unravelled a long-held yearning to fully immerse myself in my own Ukrainian heritage, which formed the heart of my creative work.

I returned to the USA greatly enraged, deeply sorrowful, yet hopeful for the future of Ukraine. I did feel a compelling need to somehow document the horrors that had been committed on Ukraine’s people and land. So I began researching and photocopying photographs and texts published in newspapers. In the case of the 1932-33 famine, *The Famine in the Soviet Ukraine 1932-33* (Harvard University Press, 1986) was a wonderful source of documentary photographs and articles of the time. The photocopied material then served as a focal point or foundation for my own painted, drawn or collaged imagery. The point was to underscore the truth of what was represented. These were actual historical events. These were actual

individuals. In this way, the series of mixed-media works on paper, which I collectively titled **Fragments**, came into play. In 1993, based on my artwork from this **Fragments** series, I was awarded the

Creative Artist Award in Visual Art by the Cultural Arts Council of Houston.

My first trip to Ukraine in 1991 was certainly my “turning point.” Since that time, the fundamental content of my art has remained constant. However, the concerns in the work shift, reflecting current events and my ties with Ukraine.

Fragments shows these changes most clearly. In 1991 and 1992, the **Fragments** were more “preachy” and angry, with text and political commentary pointedly against the oppressive Soviet regime. Works using the 1932-33 famine and the 1986 Chernobyl disaster as points of departure began in 1991 and continue into the present. My first Chernobyl-related works were shown as a group in 1991 as part of a memorial exhibit commemorating five years since Chernobyl. 1996 marks the 10-year anniversary of this nuclear disaster. The more recent “Fragments” from 1993 seem to be more elegiac, less “strident.” Some, like **Another Crucifixion** and the 1995 ten-

piece series titled **Another Kind of Icon**, present images of individual victims of the 1932-33 famine or of Chernobyl, and weave these images into traditional Byzantine Christian iconography. In **Another Kind of Icon**, each “icon” is a composite of a familiar Christian conceit (such as Madonna and Child), or a known Ukrainian folk-art handiwork (like embroidery), overlaid with a photo transparency of a real-life image from Ukraine’s history. The symbolic allusions extend into the frame and the work becomes a new kind of icon of veneration and loss.

In 1993, I visited Ukraine again. It was an independent country by that time, and there was much evidence of pride, but also of extreme economic frustration. My participation in a pilot children’s exchange art program and then in an international Painters’ Symposium enabled me to interact closely with the young and to exchange ideas with my artist/peers in Ukraine. For more than nine weeks, from August through October, I had the incredible opportunity to live and work in the most scenic and historic sites in Southern Ukraine.

Elegies are poems, songs of remembrance, reflection, mourning. In my larger works, I weave myth and history. These paintings are homages to the past, reclaimed into the present tense; they are my “elegies.”

Regarding my art process

- layering — in terms of time, media and imagery — engages me. The work evolves over a period of time, with applications of various materials and processes, creating a density of surface and meaning.
- combining various processes like painting, drawing, collaging, burning, scoring, tearing, sewing in a given work in order to express the content more viscerally. I also use any given medium in numerous ways; I paint with my hands as well as the brush.
- mixing media in a single work, enabling the play of a wider range of marks and textures.

I dedicated to my grandparents, a judge and a Catholic priest, my first solo exhibition of the work in which I explore my Ukrainian identity, to honour and acknowledge their participation in my journey to define my cultural heritage.

Olga Kaczmar

Olga Kaczmar has been in the advertising industry for over 20 years. In 2000 she returned to college to pursue graphics design and computer illustration.

These famine posters were produced for a graphic design class at College of the Canyons and are now being used in Canada, United States, United Kingdom and Western Australia.

“The headline copy woke me up out of a dead sleep,” she says. Ms Kaczmar is currently working on her Bachelor of Arts degree in Electronic Media and Advertising at California State University

Dominguez Hills.

Ms. Kaczmar has devoted a great deal of effort to educating the world about the sad plight of Ukrainians under foreign domination of USSR, Germany, Poland and other harsh taskmasters. Ms. Kaczmar is appalled at how little press is given to the Ukrainian genocide by countries allied with the United States. Therefore she started www.dpcamps.org which deals with Slavic slave labour and Displaced Persons camps in Europe after World War II and wrote a brief but prickly review of United States support of Ukraine’s enemies.

Ms. Kaczmar operates a massive charity collection campaign. Although informally organized, since 1991, it shipped a lot of dry goods, clothing, to families in several cities in Ukraine.

Ms. Kaczmar is an avid equestrian,

owns Thoroughbreds, and has ridden in horse shows, parades and events.

“I originally wanted only to draw horses, but the art interest led me into the competitive advertising field. When the printing industry died in the United States, most of the advertising specialists began creating web pages. I too joined the swing to HTML and soon it became an outlet for voicing a collective Ukrainian opinion. The Internet has been a boom for the Ukrainian voice, which was for so many centuries hushed by traditional media. I have made friends with Ukrainians all over the world through the Internet.”

■ The contribution of the third artist, **Halia Dmytryshyn**, is on pages 38-39.

HELL ON EARTH

Poem By Andrii Lehit

“The girls no longer sing in the street,
autumn’s shadow and lash fall everywhere,
in the neighboring Zhabokriukivka
even the frogs haven’t cried for a year.

The ragged thatched roofs are sleeping
as are the hungry overworked people,
and beyond the fields on the horizon,
the harpies are putting a yoke on the moon.

The barns bid farewell to the storks,
and reeds choke the crystal clear pond,
the Church that was revered as the Little One,
now droops without a bell or a cross.

Nothing remains of the Greater Church,
only broken bricks and humps on the ground,
the herons call down from the highest heights
the herons sadly fly on their way.

The sycamores rustle no more near the roadways
only the bare stumps burn like lanterns
soundlessness reigns over the bare fields,
and the plundered native land sleeps.

But here comes nineteen thirty three,
the year the people called the accursed,
when every barn bin and corner of granary
was swept clean by the red broom.

They took the horses and bulls to the collective,
they took the wagons, plows, and harrows, too,
they took some people to the distant north,
while others died a hungry death.

It was a cold, icy winter
that raged and whirled above the villages,
the wind blew grey herds across the sky
and swept up white walls of drifts.

As the wind howled in a choir of wolves,
the Frost painted panes with flowers,
In the cold house, a grieving mother, barely alive,
sat with her young children.

The famine chased the elders away
into Turkestan, Siberia, the forests of Ural,
the pens, sheds and fences been burned in the oven,
and the livestock and grain were taken by soldiers.

Father had gone to Tambov
to sell the last of the clothes for grain,
and now we cannot see the Lord’s world through our
tears,

Mother has been waiting for him for months.

... A knocking comes. The door opens...
and pain squeezes my poor mother’s heart,
emaciated, in rags, without grain,
my father barely stands on his swollen feet.

If Taras arose from the grave
and looked Ukraine over, he would weep,
for the hell among us now
is worse than hell was under Nicholas.

Everywhere, the scythe of death by hunger
raged throughout the cities and towns,
where has the beauty of the country gone?
Where has the joyful singing gone?

In Kyrlyivka, where he grew up
in a ragged and unheated home,
a women stoops, as if taken down from the cross,
a mother over her prostrated children.

Their cows and bulls had been taken from them
their garden was ripped right up to the house,
father and grandfather were driven east,
while the mother and children were left to die.

“Bread,” cried little Olia,
“Sleep, child, you’ll dream of it,”
and the red broom emptied
the barn, the shed, and the cellar.

“Milk,” cried the smaller Ivask,
“Sleep my beloved Ivasky, without milk:
Herod Stalin is raging at us,
and has taken our cow Lyska to the slaughterhouse.”

....She put out the lamp, and lay herself down....
but without closing their eyes for a minute that night,
as already had half the village,
the three of them fell asleep for eternity.”

Famine section continues on page 37

Printed in: *The Great Famine in Ukraine 1932-1933*
Ukrainian Orthodox Brotherhood of St. Volodymyr
Toronto, Canada, 1988, Pages 83-85

Kyiv University: a “red building” that produced world geniuses!

There are over a dozen different universities in Kyiv: technical, economic, pedagogical, medical, agrarian and others. This university was founded 170 years ago.

By Stanislav Tsalyk

The imperial St. Volodymyr University, named in honour of the great Kyivan prince, was officially opened on July 15, 1834. At the end of August 1834 the first students — 55 in all — began attending classes.

At that time Kyiv’s university had only one department of philosophy, which consisted of two faculties — history and philology and physics and mathematics. However, the institution grew fast and new departments were gradually opening, including a law department in 1835, medical department in 1841 and in 1850 the philosophy department was split into two independent ones.

The present construction ended in 1843. The main building of Kyiv University was painted red and white — the colours of the stripes on the St. Volodymyr order — upon the instruction of Nicholas I. The motto of the Benefit, Honour and Glory Order also became the motto of the university.

In the 20th century Soviet officials tried repainting the building on several occasions. Whether it was yellow, gray and later green, the original red paint would penetrate every new layer, so they had no choice but to give back the university its traditional colour.

Soon the university became the largest educational and scientific centre in Ukraine. The Anatomy Theatre became famous in Europe for its unique museum collections of professors Alexander Valter and Vladimir Bets. In 1874 Bets discovered cerebral cortex cells (Bets cells) in the Anatomy Theatre and four years later famous histologist Petr Peremezhko enriched science with the discovery of mitosis. In 1880 the first

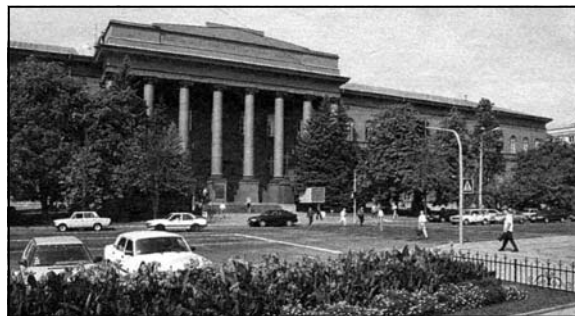
simultaneous telegraphing in the world and calling on the same line was tested in the university by the inventor Hryhoriy Ihnatiev.

Famous scholars and academicians, whose works enriched world science, worked within the university’s walls. For example, academician Nikolai Kholodnyy founded a scientific school, was the pioneer of the phytohormonal theory known as the Kholodnyy-Vent Theory and he chaired the department of microbiology at the university. Viktor Hlushkov, acknowledged as one of the world’s top 10 leaders in cybernetics of the 20th century, chaired the Department of Cybernetics.

All mathematicians study Kravchuk q -multinomials and Kravchuk-Meixner q -functions. The author, academician Mikhail Kravchuk, taught higher mathematics at Kyiv University. In addition, the Americans and Japanese used Kravchuk rows to produce televisions.

The staff of the university included at different times such famous scientists as the father of world ecology Vladimir Vernadsky, the founder of Ukrainian ophthalmology Vladimir Karavayev, founder of scientific schools on non-linear mechanics and theoretical physics Nikolai Boholiubov, historian Nikolai Kostomarov, legendary surgeon Nikolai Sklifosovskiy, and many other prominent figures.

Chemist Dmitriy Mendeleev (the author of periodical chemical elements table), famous writers Leo Tolstoy and Ivan Turgenev, Nobel Prize laureate Ilya Mechnikov are honorary members of Kyiv University.

Former students of the university later became prominent figures of Ukrainian science, culture and politics. Three of the university’s graduates were once leaders of Ukraine: Mykhailo Hrushevskiy, who was the head of state during Ukraine’s struggle for independence in 1917-1920, Volodymyr Vynnychenko — prime minister and Volodymyr Naumenko — education minister. Five students of the university later became the presidents of Ukraine’s Academy of Sciences, including Orest Levytskiy, Volodymyr Lypskiy, Oleksandr Bohomolets, Oleksandr Palladin and Daniil Zabolotniy. Kyiv University graduate Anatoliy Aleksandrov was the president of the Academy of Sciences of the USSR in 1975-1986.

Finally, the university can be proud of other students like — the author of Ukraine’s national anthem Pavlo Chubynskiy, world-renowned philosophers Mykola Berdyaev and Leo Shestov, poet Yaroslav Ivashkevych, who was a classic of Polish literature, polar explorer Otto Schmidt, the author of Napoleon’s biography Yevhen Tarle, the famous writers Mikhail Bulgakov and Konstantin Paustovskiy, and the list goes on.

Today, the National Shevchenko University (the university bears Shevchenko’s name since 1939) is one of the best educational institutions in Ukraine. There are 13 departments and 6 institutes with over 20,000 students enrolled and the university’s main building, which Kyiv students and residents have long labelled the “red building,” is considered a monument of architecture and history.

Kyiv Weekly

Останнє слово ... last word

Дорогі читачі, dear friends,

Як Київ змінився за останнє півріччя! Довкола крани будують нові хмарочоси; молодь модно одягнена; машин безліч, і через вулицю переходити небезпечно навіть на зелене світло.

Ті, що заангажовані в економічних справах, запевняють, що Україна на порозі великого кроку вперед: вказують, що квартири, які ще рік тому коштували по US\$60,000 тепер \$80,000 — якщо можете знайти! Також вказують на афіші щодо праці — а цих навіть рік тому не було. Шофер казав, що заробляє US\$400 місячно — доставляє харчі до ресторанів. Це позитивні показники. Та все ж вони не торкаються більшості, які працюють на низькооплачуваній праці, безробітних чи пенсіонерів.

Наступного року в Україні вибори. Народ має право і відповідальність вибрати тих, хто йому служить. А служити народові — це включає, між іншим, школи для дітей, економічне забезпечення для загалу, лікування хворих, житло.

Сумніваюся, чи ми, канадська спільнота, дозволили б прийти до влади тим чи їм подібним, що не спромоглися за останні 12 років дати народові необхідне. В Канаді ми б вимагали та досягнули зміну. Чи українці заслуговують на менше, ніж ми?

Відбувся Світовий Конгрес Українців. До Києва прибули близько 230 делегатів з цілого світу. Була маса резолюцій. Переобраний Президент Аскольд Лозинський за чотири роки не

впорається! Ось порада до нього (хоча моє останнє прохання до СКУ (НД літо 2003) він не підтримав): вибрати три теми і прямувати до них. А саме які?

Перше — пропоную символічну тему: визнати Голод як геноцид українського народу. Це вимагає всесвітньої праці з демократичними країнами та ООН (UN). Друге — наполягати на вживанні української мови в Україні — це допоможе усій діаспорі, починаючи з масивного обміну молоді. Третє — пропоную СКУ створити міжнародний інвестиційний фонд для інвестицій в Україні. Без останнього СКУ як безсильний комар на слоні. А як це зробити? Пропоную розглянути підходи інших всесвітніх інституцій, хоча б фонд Ізраїлю, керований їхньою діаспорою.

Was it because of summer that I saw laughing people, lovers strolling arm in arm, building cranes — about five visible from my 16th story window off Vasylkivska Street, until last year Chervonoarmijska (Red Army) vulytya — in Kyiv? No, there is definitely progress. There were several “firsts” on this trip: advertisements for restaurant workers in some very fine cafeterias that would put many quality restaurants in Canada to shame; helpful sales people. This is more like it should be in a European country.

However, issues persist. The key ones? Is Ukraine moving towards Europe

or to Mr. Putin, who needs Ukraine’s alliance as a winning tactic for his own elections? Is Ukraine going to pay down its World Bank debt to keep it from urging Ukraine to move towards Western democratic principles, or will it use the money to raise living standards with pension hikes, improved school conditions, and accessible health care? Also, will Ukraine’s current party in power, Mr. Kuchma’s ‘For a United Ukraine,’ ensure fair elections or will it break the law to stay in power?

The Presidential elections are in 2004. Politicians are gearing up with promises like higher wages to schoolteachers. Let them promise to deliver, I say, but let the Ukrainian electorate be very demanding of its politicians and ask the tough questions of this ruling class of 12 years.

Perhaps the Ukrainians should ask the candidates running for office what sort of cars they drive — Mercedes, Lexus, BMWs and well-tailored suits bought in London are the toys here that indicate power — and as a principle refuse to elect those who have benefitted hugely from their political office while giving to the people one of the lowest standards of living in the world.

Бажаю вам приємної осені. Не забудьте про знищення нашого народу Голодом і пошліть ваш протест. Have a great fall and don’t forget to write those memoirs.

Excerpts from

A Tale of Two Journalists:

Walter Duranty, Gareth Jones, and the Pulitzer Prize

by James Mace

In 1921 Walter Duranty, from (Liverpool) was among the first foreign reporters allowed into the Soviet Union. Western reporter in the Soviet Union always knew that if one wrote something offensive enough to the Soviet authorities, he would be expelled and never allowed to return.

Gareth Jones ... studied Russian and graduated with honors from Cambridge and became an adviser on foreign policy to former British Prime Minister David Lloyd George. At the age of 25, in 1930 he went to the Soviet Union ... his reports were considered so

Gareth Jones

straightforward that they were then published in the London Times as "An Observer's Notes."

By the early spring of 1933, the fact that famine was raging in Ukraine and the Kuban, two-thirds of the population of which happened to be Ukrainian, was common knowledge in Moscow among foreign diplomats, foreign correspondents,

and even the man in the street (but) ... a ban had (been) on foreign journalists traveling to the areas in question. Jones decided it was worth it to defy the prohibition and buy a ticket at the train station to the places affected as a private person, which was not forbidden. Once there, he employed his simple but logical method of getting off the train and walking for several hours until he was certain he was off the beaten track and start talking to the local.

He spent a couple of weeks, walked about forty miles, talked to people, slept in their huts, and was appalled at what he saw. Rushing back to Moscow and out of the Soviet Union, Jones stopped off first in Berlin, where he gave a press conference and fired off a score of articles about the tragedy he had seen firsthand. "I walked alone through villages and twelve collective farms. Everywhere was the cry, 'There is no bread; we are dying.' ..." (Manchester Guardian, March 30, 1933).

Young Muggerridge, who would live to a ripe old age and become one of the most revered journalists of the twentieth century, had done much the same, sent his dispatches out through the British diplomatic pouch, and published much the same earlier but under the anonymous byline of "An Observer's Notes," created barely a ripple because his story was the unconfirmed report of some unknown observer. Yet, now stood young Mr. Jones, the confidant of prime ministers and millionaires, a young man who was able to get interviews with Hitler and Mussolini. Here ... the Soviet hierarchy encountered a problem that could not be ignored. But Soviet officialdom already had a trump up its sleeve...the Moscow press corps... had to denounce Jones or be locked out (from covering the trial of six Brits accused of spying.— *Ed.*)

Duranty took the point position in the campaign against Jones. On March 31, 1933, The New York Times carried on page 13 an article that might well be studied in schools of journalism as an example of how to walk the tightrope between truth and lie so masterfully that

the two seem to exchange places under the acrobat's feet. It is called "Russians Hungry, But Not Starving" and begins by placing Jones' revelations in a context that seems to make everything quite clear: In the middle of the diplomatic duel between Great Britain and the Soviet Union over the accused British engineers, there appears from a British source a big scare story in the American press about famine in the Soviet Union, with "thousands already dead and millions menaced by death from starvation."

Of course, this put everything in its proper place, at least enough for the United States to extend diplomatic recognition to the Soviet Union in November of that year.

Jones had attempted to defend himself in a letter to the New York Times and Malcolm Muggerridge, once out of the Soviet Union declined to write a letter in support of Jones, although Jones had publicly commended Muggerridge's unsigned articles in the Manchester Guardian. Various organizations, mostly on the Right, took up the cause of the telling the world about the Great Famine of 1932-1933, but within two or three years the issue faded into the background and was largely forgotten. Jones and those who sided with him were snowed under a blanket of denials. When one by one the American journalists left the Soviet Union, they wrote books about what they had seen. Muggerridge wrote a thinly disguised novel, *Winter in Moscow* (1934), in which the names were changed, but it was clear who everybody was. Only Jones, it seems, was really concealed in the fact that the character of such integrity, given the name of Pye by the author, was older, a smoker, a drinker, none of which the real Jones was. In his memoirs, Muggerridge seems to have forgotten altogether the man who actually broke the story of the Ukrainian Holodomor Famine-Genocide under his own name. Perhaps he felt a little guilty that his courage in this situation was not quite as great as the Welshman's who had the bad luck to have been murdered in China in 1935, probably to prevent him from telling the world that the new state of Manchukuo was not nearly as nice a place as its Japanese sponsors wanted the world to believe.

EXCERPTS from The Day, Ukraine, 15 July 2003

Nasha Doroha fall/2003 37

**Revoke
Walter Duranty's
Pulitzer Prize!**

**Help right
this terrible wrong.**

**Sign and mail the attached
postcard; ask family, friends
and parishioner to sign.**

**Чи не варта правда
Вашого підпису?**

**Глядіть ст. 20 за прикріпленою
карточкою. See pg 20 for tear-out.**

ГОЛОД

в очах дитини

Through the Eyes of a Child

2000 © Halia Dmytryshyn

In the 1920s 1930s, the people of Ukraine,
Lived north of the Black Sea, on beautiful terrain,
in villages, cities, towns and farms
Trees and flowers grew all around.

The people were hardworking and strong,
Proud of their heritage and bountiful land,
And dearly yearned someday to see their beloved country, Ukraine,
Independent and free!

The people were content, to live their lives as God had meant,
To tend their families, homes, animals and farms,
To pray to God and go to church
To celebrate traditional feasts
To laugh and dance and sing their songs.

And blessed with land rich in minerals and good soil,
Ukrainians lived life filled with hard work and fruitful-toil.

Their fields were vast and ripe with wheat,
The land was rich, black soil ran deep.

They grew all manner of food to eat.
Cabbages, fruit, berries and beets.
Sunflowers, turnips, grain and seeds.

And everyone in Europe knew
That in Ukraine's Bread Basket grew:
The richest grain and golden wheat,
That weaved and danced upon the wind,
And pushed its stalks toward the sun.

Baskets were filled and stored away,
Food would be needed each wintry day.
At Harvest's end, the people prayed to Thank God for all that He gave.

They also prayed in the dark of night,
That no one come to take away,
That which belonged to them, each day.

But in their hearts, Ukrainians knew,
The enemy, not far away was coming closer everyday.

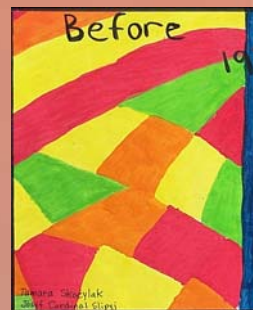
The communists from Russian lands formed into dangerous bands
They came to force all farmers to forfeit their land and join collective farms.

With guns in hand — the enemy came,
In trucks and tanks, on horses too,
In wagons, trains and on foot,
By threat of force they swarmed the land.

And took away all food and grain,
Till only stalks, husks, and empty fields remained.

Marta Rozgeni, Grade n/a StJ

Adrian Szubelak,
Grade 7&8 StS

Alex Wytiahlowsky, Grade 7 StD

Michael Muzyczka, Grade 7&8 StS

FAMINE

through a child's eye

Vasyl Hnatkivskyy, Grade 8 StJ

The people knew not where to turn,
As hunger took its terrible toll.
Day by day the sadness grew,
The sorrow, fear and despair
They felt was beyond all words to tell.

Mothers held their children's heads and
Pressed them close upon their hearts
To hush their cries — they had not milk or food to give
And many died upon their beds.

People searched and hunted for food
Through meadows, woods and fields,
They took whatever they could find to eat,
Leaves, seeds, grass, even tiny birds.
But as time went by,
No matter what they did,
However hard they looked and searched,
All their precious food was gone.

Still, people prayed upon their knees,
And asked for help in their great need.
Candles lit in the dark of the night,
They begged for help in their desperate plight.

But no help came from near or far,
And it soon became very clear,
Roaming the land like ravaging wolves,
The horror of Famine was here.

Over the land, all you saw,
Were bloated bodies, lying their,
Starving children and people dying,
Death's "Grim Reaper" hovered everywhere.

The land which once was golden and bright,
Turned into darkness overnight.
Ravaged by crops torn out of the ground,
Tears, mingled with blood to stain it brown.

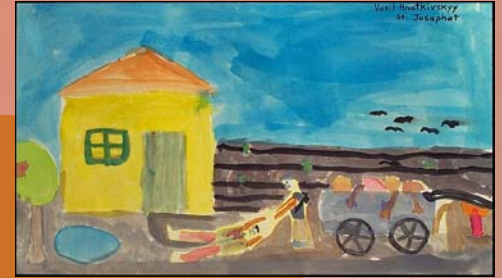
All across Eastern Ukraine,
Crosses and graves covered the terrain.
Death didn't care if you were big or small,
Bodies lay dead where they fell,
Few were left to mourn them all.

After the ruthless communists came,
Millions of people died in Ukraine.

Borders were sealed as though with a shroud,
Help for Ukraine would not be allowed.

No nation would answer her plea,
The world would not know or see,
The Hunger and Genocide brought to be,
By the Communist forces in 1933.

NO ONE ANSWERED UKRAINE'S CALL,
NO ONE HEARD AND
NO ONE SAW
10,000,000 UKRAINIANS FALL!

Natalia Mnich,
Grade n/a JCS

Tamara Skocylak,
Grade 8 JCS

Andrew Kikhard,
Grade 7 StD

Yaroslav
Mikolaenko,
Grade 7&8 JCS

Natalia Samoilo,
Grade 7&8 StS

Steven Gula,
Grade 7 StD

Marta Mekylyta, Grade 8 StD

Michael Boychuk, Grade n/a StS

School abbreviations

JCS: Josyf Cardinal Slipyj Catholic School, Toronto
StD: St. Demetrius Catholic School, Toronto
StJ: St. Josaphat Catholic School, Toronto
StS: St. Sofia Catholic School, Mississauga

Genocide

of 7-10 million Ukrainians

1932 - 1933

*"Hush child...don't tell
or we'll all be killed"*